

REPUBLIKA

ROK XVI.

LÓDŹ, PIĄTEK, 18 LISTOPADA 1938 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 317

Wspólny protest Ameryki i Anglii

ma być złożony w Berlinie Żydzi niemieccy zostaną osiedleni częściowo w koloniach angielskich. — Protest murzynów przeciwko pogromom

Londyn, 17 listopada.

Od poniedziałku trwają rozmowy między Londynem i Waszyngtonem, a celem ich jest ZORGANIZOWANIE EMIGRACJI ŻYDÓW NIEMIECKICH.

Manifestując na każdym kroku swą sympatię dla Żydów, rząd angielski i amerykański nie chce jednak brać na swe barki całkowitego ciężaru rozwiązania sprawy emigracji żydowskiej z Niemiec. Gabinet angielski zamierza DOPUŚCIĆ JEDYNIEM 20.000 RODZIN żydowskich do Gwinyi brytyjskiej i przeznacza na to sumę 15 milionów funtów szterlingów.

Waszyngton, jak dotąd, nie podjął konkretnych postanowień, jak dotąd, niewiadomo jaki będzie udział Stanów Zjednoczonych w ułatwieniu Żydom emigracji z Niemiec. Nastroje w Ameryce są

WYBITNIE ANTYNIEMIECKIE i cała prasa ostro atakuje rząd Trzeciej Rzeszy za stanowisko w sprawie żydowskiej.

Odbywający się w Nowym Jorku wszechamerykański kongres murzynów wystosował depesze protestacyjną do prez. Roosevelta przeciw przesławianiu Żydów, prosząc o umożliwienie imigracji żydowskiej do Stanów Zjednoczonych.

Dziennikarka amerykańska Dorothy Thompson (żona Sinclaira Levisa) ogłosiła apel, wzywający do utworzenia funduszu Grinszpana, którego celem było

by opłaceniu propagandy oświetlającej sytuację Żydów w Niemczech.

Rady miejskie, związki zawodowe i organizacje społeczne uchwalają w dalszym ciągu protesty przeciw przesławianiu Żydów.

W najbliższych dniach spodziewane jest, że rząd Stanów Zjednoczonych, podobnie jak i rząd Wielkiej Brytanii, opublikuje swój oficjalny program w sprawie żydowskiej.

Przewidywana jest również WSPÓLNA AKCJA DYPLOMATYCZNA ANGIELSKO-AMERYKAŃSKA I ZŁOŻENIE OFICJALNYCH PROTESTÓW U RZĄDU NIEMIECKIEGO.

Londyn, 17 listopada.

Na dzisiejszym posiedzeniu Izby

Gmin pos. Robert Cary, konserwatysta interpelował premiera, czy biorąc pod uwagę ograniczenia imigracyjne w Palestynie, rząd rozważa sprawę MOŻLIWOŚCI IMIGRACYJNYCH DLA UCHODźCÓW ŻYDOWSKICH DO TANGANIKI.

I czy rząd angielski komunikuje się z rządami Południowej Afryki i Francji w sprawie ułatwień imigracyjnych dla uchodźców do Południowej Afryki i Kamerunu.

W odpowiedzi na to premier Chamberlain oświadczył:

Rząd rozważa obecnie możliwość skolonizowania uchodźców niemieckich na pewnych obszarach i w tej sprawie przeprowadza rozmowy z niektórymi

gubernatorami, w tej liczbie również z gubernatorem Tanganiki. Rząd traktuje tę sprawę jako nader pilną. Premier sądzi, że w przyszłym tygodniu będzie mógł złożyć bardziej wyczerpujące oświadczenie.

Co się tyczy drugiego punktu interpelacji w sprawie Kamerunu jest ona rozważana przez międzynarodowy komitet dla sprawy uchodźców niemieckich, który wyłoniony został na konferencji ewiańskiej.

Debata nad rezolucją Labour Party, która POTEPIA POGROM ŻYDÓW W NIEMCZACH

i domaga się podjęcia wspólnej akcji ze Stanami Zjednoczonymi i Francją na rzecz Żydów niemieckich, wyznaczona została na poniedziałek.

Debata palestyńska odbędzie się w czwartek.

Nowy Jork, 17 listopada.

Municipalna rada finansowa Nowego Jorku jednomyślnie uchwaliła rezolucję protestacyjną przeciw przesławianiu Żydów i katolików w Niemczech. Rezolucja wzywa prezydenta Roosevelta, aby

ZŁOŻYŁ FORMALNY PROTEST U RZĄDU NIEMIECKIEGO

wzorem protestu, złożonego przez prezydenta Teodora Roosevelta u rządu carskiego po pogromie kiszyniowskim.

Amb. Wilson opuścił Berlin

Również ambasador Niemiec wyjechał z Waszyngtonu

Londyn, 17 listopada.

Z Berlina donoszą: Ambasador Stanów Zjednoczonych w Berlinie, Wilson, opuścił Berlin wczoraj wieczorem. Na dworcu żegnali go wszyscy urzędnicy ambasady amerykańskiej. Z ramienia rządu Rzeszy niemi na dworzec nie przybył. Sprawami ambasady kierować będzie charge d'affaires, Ambasador Wilson oczekiwany jest w Waszyngtonie 24 bm.

Waszyngton, 17 listopada.

W odpowiedzi na wyjazd Wilsona ma w najbliższym czasie wyjechać z Waszyngtonu ambasador Dickhof. Nie będzie to również formalne zerwanie stosunków dyplomatycznych, lecz reak-

cja na krok amerykański. W każdym razie wzajemne stosunki amerykańsko-niemieckie uległy silnemu napięciu, co może się silnie odbić także na stosunkach gospodarczych i wzajemnej wymianie handlowej. To samo odnosi się i do Anglii.

Niemcy ściągają kontrybucję

„Podatek” ma być zapłacony w ciągu 24 godzin. — W Berlinie nakazano Żydom zebrać 5 milionów marek na naprawę szkód spowodowanych pogromem

35 tys. Żydów w obozach koncentracyjnych

Berlin, 17 listopada.

Policja rozpoczęła już w Berlinie wyegzekwowanie kontrybucji miliarda marek, nałożonej na Żydów niemieckich w myśl dekretu Goeringa z dnia 12-go listopada.

W pierwszym dniu ściągania podatku egzekucyjnego wezwania płatnicze otrzymało około 300 najznakomitszych Żydów w Berlinie. Uiszczenie podatku nastąpić ma w ciągu 24 godzin. Jak informują,

WYSOKOŚĆ WYMIARU WAHA SIĘ MIĘDZY 18 A 22 PROC. MAJĄTKÓW, zgłoszonych w czerwcu r. b. na mocy kwietniowej ustawy inwentaryzacyjnej Goeringa. Policja twierdzi, że wymiar podatku kontrybucyjnego obliczono w stosunku 11 proc. do ogólnego majątku. Nadto rozpoczęło się już wymierzanie SPECJALNEGO PODATKU NA NAPRAWIANIE SZKÓD.

wyrażonych dwudniowa kampania teroru i zniszczenia (pogromem z czwartku i piątku ub. tygodnia — Red.), Pół-

urzędowo informują, że w Berlinie ma być na ten cel zainkasowanych 5 milionów marek. Z wiarygodnego źródła donoszą, że wezwania do naprawy szkód mają być spełnione w ciągu trzech lub czterech dni.

Z polecenia władz wezwano do jednego z lokali berlińskiej gminy żydowskiej przedstawicieli 120 najzamożniejszych rodzin żydowskich, gdzie im w imieniu okręgowego kierownika resortu propagandowego Wachtera zakomunikowano, że niezwłocznie muszą ZEBRAĆ 5 MILIONÓW MAREK NA NAPRAWIANIE SZKÓD.

wyrażonych w tych firmach i warsztatach żydowskich, których właściciele są zbyt biedni, aby z własnych funduszy przeprowadzić remonty. Rodziny żydowskie były w większości reprezentowane przez kobiety. Na miejscu też rozdano między zebranych pisemne nakazy na wpłacenie określonych sum tytułem tego podatku. Przeciwnie każdej rodzinie wymierzono podatek w wysokości 8 proc. majątku, ob-

liczonego na podstawie księgowani dawnych, obecnie bezprzedmiotowych. — Ogólna

SUMA NAKAZÓW PŁATNICZYCH SIEGA 16 (NIE 5) MILIONÓW MAREK, gdyż władze już obecnie liczą się z tym, że wielu wezwanych będzie mogło wpłacić tylko część wymierzonego podatku. Kobiety odebrały nakazy apatycznie i szybko opuściły lokal. Stwierdzić należy, że w licznych wypadkach uiszczenie samego tylko „podatku remontowego” zmusił wezwanych do zlikwidowania przedsiębiorstwa i sprzedaży majątku. („Podatek remontowy” nie obejmuje, rzecz jasna, „podatku kontrybucyjnego”).

W kołach narodowo-socjalistycznych informują, że kilkadziesiąt (najmniej 35,000) aresztowanych w ostatnich dniach Żydów przebywać będzie w obozach koncentracyjnych do czasu uzyskania przez poszczególnych internowanych konkretnej sposobności opuszczenia terytorium Rzeszy Niemieckiej. Konsulaty amerykańskie i innych

państw są formalnie obiegane przez kobiety, które bądź podejmują starania o emigrację, bądź starają się przyspieszyć podjęte już dawniej formalności.

Maklerom giełdowym zakazano nabycie papierów wartościowych, oferowanych do sprzedaży przez Żydów.

Żydowski klub automobilowy uległ rozwiązaniu.

Żydom zakazano przekraczania terytorium uniwersytetów i innych szkół wyższych.

Berlin, 17 listopada.

W ciągu ostatnich 48 godzin przeprowadzono znów liczne aresztowania wśród Żydów w miastach prowincjonalnych.

Na ulicach Frankfurtu szturmowcy rewidowali przechodniów. Jeżeli ktoś nie mógł udowodnić dokumentami, że jest aryjszym był aresztowany. Również w innych miastach prowincjonalnych przeprowadzono setki rewizji i aresztowań wśród Żydów.

Zdemolowanie sklepów żydowskich w Gdańsku

Żydzi napastowani są na ulicach W. Miasta przez hitlerowców. — Uchodźcy z Gdańska przybywają do Gdyni

Gdańsk, 17 listopada. Po spaleniu synagogi w Sopotach i zdemolowaniu składów żydowskich w Gdańsku przystąpiono do oficjalnej akcji przeciwżydowskiej.

Policja utworzyła specjalną brygadę w sile 80 funkcjonariuszów, którzy przeprowadzili rewizję we wszystkich mieszkaniach żydowskich. Żydom skonfiskowano pieniądze i broń. Wśród Żydów powstała wielka panika. Żydzi, posiadający dokumenty, uprawniające do przekroczenia granicy polsko-gdańskiej, zaczęli uciekać. Do Gdyni przybyło w

OSTATNICH GODZINACH Z GDAŃSKA PONAD 200 Żydów.

Zgodnie z zapowiedzią gauleitera Forstera, podaną do wiadomości na masowym zebraniu w niedzielę w hali targowej, wydział prasowy Partii Narodowo Socjalistycznej w Gdańsku, komunikuje, że w Wolnym Mieście zostają wprowadzone w życie te same ustawy przeciwżydowskie, które wydał rząd Rzeszy.

W ciemnych zaułkach Gdańska, zwłaszcza na starym mieście nad Mol-tawą odbywały się w godzinach wieczornych i nocnych ostatnich dni prawdziwe polowania na Żydów.

Młodzi ludzie uzbrojeni w grube pałki stalowe, pilnowali zaułków i przejść napastując przechodniów, którzy im z wyglądu przypominali Żydów. Przy tej okazji napastowano też Polaków-katolików.

Okna i drzwi zdemolowanych sklepów są już pozabijane deskami. Żydzi chodzą od kilku dni tylko grupami po paru ludzi po mieście Gdańsku. Wielu uciekło przez pobliską granicę do Polski — dużo wyjeżdża okrętami z Gdańska.

„Dzg. Vorposten” w związku z podjętą akcją zapowiada, że władze gdańskie są gotowe postąpić wobec Żydów

bez względu na zachowanie się Polaki. „Dzg. Vorposten” stwierdza, że znane są z ostatniego czasu wypadki, w których Żydów brał w obronę komisarz generalny R. P. w Gdańsku, ale „narodowy socjalizm nie będzie jednak robił żadnych różnic w traktowaniu między Żydami polskimi i niemieckimi. Wszyscy muszą Gdańsk opuścić”.

Zapowiedź „ghetta” w Niemczech

Prasa hitlerowska zapowiada ogłoszenie zarządzeń po Nowym Roku

Berlin, 17 listopada. „Essener National-Zeitung”, uchodząca za organ marszałka Goeringa, zapowiada wprowadzenie fizycznego ghetta dla Żydów, dezawuuując tym samym oświadczenie ministra propagandy Goebbelsa z przed kilku dni, że „Żydzi będą mogli nadal mieszkać tam gdzie mieszkają”.

Dziennik nawiązuje do ghetta średniowiecznego i dodaje, że po Nowym Roku wydane będą w Rzeszy zarządzenia, które sprawią, że „Żydzi opuszczą niemieckie dzielnice mieszkalne i handlowe i w większym niż dotąd stopniu znajdą się wśród swoich”.

Gmina żydowska w Berlinie została powiadomiona, że będzie mogła wznowić swe funkcje. Również związek Kul-

turbundów żydowskich został poinformowany, że w krótkim czasie będzie miał możliwość wznowienia swej działalności.

**

Berlin, 17 listopada.

(PAT) W związku z nowymi zarządzeniami antyżydowskimi prasa zapowiada, że już w najbliższych dniach spodziewają się w Berlinie odzyskania liczących domów. Wydział niemieckiego frontu pracy „Dom i ognisko domowe” od szeregu dni zajmuje się rejestracją domów zamieszkałych przez Żydów. W Berlinie dotychczas zapisano 8000 tego rodzaju mieszkań, liczyć jednak należy, że cyfra ta jeszcze wzrośnie. Opróżnione żydowskie mieszkania przydzielone zostaną aryjskim rodzinom.

ZAKŁADY ARDAL-PEPEGE DLA ARMII

Dnia 11 listopada b. r. w czasie obchodu w Grudziądzu Święta Niepodległości, p. prezes S. Melup w imieniu zakładów przemysłu gumowego „Ardal-Pepege” przekazał garnizonowi grudziądzkiemu ufundowany przez te zakłady ciężki karabin maszynowy wraz z wózkami.

W okolicznościowym przemówieniu p. prezes Melup podkreślił, że dar ten jest jednym z przejawów działalności zakładów „Ardal-Pepege” na rzecz o-

brony i dozbrojenia Państwa, nadmieniacz przy tym, że dyrekcja i załoga zakładów „Ardal-Pepege” rozumie doskonale swoje zadanie i pracować będzie w dalszym ciągu nad uprzemysłowieniem wschodnich i zachodnich rubieży Rzeczypospolitej i nad wzmożeniem siły obronnej naszego kraju.

Na przemówienie p. prezesa S. Melupa odpowiedział plk. Ciechanowski w imieniu garnizonu grudziądzkiego, dziękując przedstawicielowi firmy „Ardal-Pepege” za cenny dar dla Armii.

Rejestracja majątków żydowskich we Włoszech

Rzym, 17 listopada.

(PAT) W związku z ustawami antyżydowskimi rozpoczęto rejestrację majątków i nieruchomości należących do Żydów.

Francuska misja ekonomiczna przybyła do Bukaresztu

Bukareszt, 17 listopada.

(PAT) Do Bukaresztu przybyła dzisiaj wieczorem delegacja ekonomiczna francuska. Delegacja składa się z przedstawieli francuskiego min. handlu, którzy negocjując będą w Bukareszcie nową umowę handlową oraz z ekspertów finansowych i przemysłowych, którzy zająć się mają stwierdzeniem możliwości rozbudowy współpracy gospodarczej między obu krajami.

Wymiana depesz pomiędzy Mussolinim a Chamberlainem

Rzym, 17 listopada.

(PAT) Z okazji wejścia w życie układu włosko-brytyjskich nastąpiła wymiana depesz, wyrażających zadowolenie z oparcia stosunków włosko-brytyjskich na trwałej podstawie, umożliwiającej przyjazną współpracę dla dobra obu krajów.

Los Schuschnigga w rękach Hitlera

Wiedeń, 17 listopada.

(PAT) Na konferencji prasowej w tu-tejszym urzędzie propagandy oświadczono dziennikarzom, że termin procesu b. kanclerza Schuschnigga nie został do tychczas ustalony. Nie zostało również ukończone dochodzenie przeciwko niemu. Przyszłe losy b. kanclerza Schuschnigga spoczywają obecnie w rękach kanclerza Hitlera.

Nieście pomoc najbardziej potrzebującym

Zdarzenia i ludzie

Anglia się zbroi...

Co widział dziennikarz angielski w fabryce armat przeciwlotniczych

Londyn, w listopadzie. Przed kilkoma dniami, uzyskawszy uprzednio specjalne zezwolenie angielskiego ministerstwa spraw wojskowych, zwiędziłem dokładnie jedną z wielkich fabryk armat przeciwlotniczych. To, co widziałem, było istotnie imponujące.

Przez pięć godzin krążyłem po tych ogromnych zakładach, położonych w pobliżu jednego z angielskich miast prowincjonalnych. Około 3.500 wysoce wykwalifikowanych ludzi pracuje tam na trzy zmiany w dzień i w nocy.

Produkują oni nowoczesne działa przeciwlotnicze — 3,7 oraz 4,5 calowe, którą są w stanie zestrzelić samolot z 30.000 stóp wysokości.

Angielski minister spraw wojskowych, p. Hore-Belisha, oświadczył kilka dni temu w Izbie Gmin, iż jeżeli tempo obecnej produkcji dział 3,7-calowych utrzyma się w dalszym ciągu, całe zapotrzebowanie Wielkiej Brytanii dla istniejących pięciu dywizyj przeciwlotniczych, będzie pokryte do połowy przyszłego roku. Następnie zakomunikował on, że nowe 4,5-calowe działa zaczęły się już pojawiać, aczkolwiek plan został zaaprobowany dopiero w ostatnim roku.

Zwiedzając fabrykę, przekonałem się naocznie, jakie ogromne postępy uczyniła Anglia w próbach zabezpieczenia się przed atakami lotniczymi. Widziałem tam najdoskonalsze maszyny na świecie, obsługiwane przez najbardziej wykwalifikowanych techników w całej Anglii. W fabryce tej, jak już zaznaczyłem, pracuje się przez 24 godziny na dobę.

O tym, by wkraść się do takiej fabryki rządowej bez pozwolenia, nie ma

mowy, gdyż jest ona pilnie strzeżona. Podpisane urzędowe pozwolenie jednakże jeszcze nie wystarcza. Ja i fotograf, który wraz ze mną zwiędziłem zakłady, musieliśmy wylegitymować się kartami policyjnymi, zaopatrzonymi w fotografie, dla stwierdzenia tożsamości. Fotograf musiał dokładnie wyjaśnić, jaki aparat ma przy sobie.

Wszyscy robotnicy, zatrudnieni w fabryce dział — młodzi i starzy z różnych okolic Anglii — mają zapieczetowane usta. Poza godzinami pracy nie wolno im mówić o ich pracach. Wszyscy znają dokładnie treść ustaw o zabezpieczeniu tajemnic państwowych i orientują się w karach, jakie grożą za gadulstwo.

Działa przeciwlotnicze 3,7 i 4,5-calowe bezwarunkowo mogą uchodzić za najlepsze na świecie. Armaty 3,7-calowe są jeszcze doskonalsze aniżeli 3,5-calowe i są niezwykle ruchliwe i łatwe w użyciu.

Przyjrzałem się, jak się je modeluje: od surowej, nierównej bryty stali do instrumentu tak precyzyjnego, jak najdokładniejszy zegarek ręczny i tak śmiertelnie śmiertelny, jak żadna inna broń na świecie. W podstawach tych armat tkwi jakiś magiczny mechanizm — inaczej tego nie można nazwać.

W fabryce pracuje się na podstawie produkcji masowej. Jest to jednakże zupełnie inny rodzaj produkcji masowej, aniżeli w fabrykach samochodowych. Dział przeciwlotnicze jest zbyt delikatnym instrumentem, by mogła dostać się w kleszcze taśm bieżących...

W skład jednej armaty wchodzi około 3000 różnych części. Zanim jednakże

wszystkie te części zmontowane zostają w gotowe działo, należy wykonać nie mniej niż 25.000 różnych czynności. Potem dopiero można gotową armatę umieścić w zamkniętym wagonie i odstawić na miejsce przeznaczenia.

Prócz kół pneumatycznych wszystkie składniki dział 3,7-calowych produkują się w fabryce. Oczywiście, że po każdej większej operacji, konieczne są próby naukowe, gdyż stała przeznaczona dla dział jest arcy-ważliwa, czyli, jak mówią technicy, „zawsze żywa”.

Technicy pracują z dokładnością jednej tysięcznej cala i najmniejszy błąd może zepsuć całe działo. Praca ta jest tak mozolna, iż skompletowanie i wykonanie jednego działka trwa około trzech miesięcy.

Jednym słowem, nie jest to produkcja masowa, jaką sobie może wyobrazić laik; o żadnych zautomatyzowanych ruchach, które można wykonywać patrząc, jednym okiem na zegarek, a drugim na maszynę, nie ma mowy...

Montaż armat przeciwlotniczych jest może najdelikatniejszą pracą techniczną na świecie. Oczywiście, iż stosuje się najnowsze zdobycze techniki.

Z początku fabryka miała trudności z powodu braku wykwalifikowanych robotników. Obecnie jednakże wyszkolono już dostateczną ilość ludzi i fabryka pracuje „pełną parą”. Niestety, nie zdradzono mi aktualnych cyfr w związku z produkcją, powiedziano mi jednak, iż „są one godne uwagi”. Świata w fabryce nigdy nie gasną. Ludzie i maszyny są w ruchu przez 24 godziny.

Byłem także obecny przy kilku z owych 25.000 czynności, koniecznych dla stworzenia działka przeciwlotniczego. Najbardziej fascynujące było kucie stali.

Górny dźwig — w fabryce jest ich 165 — przenosi rozpaloną do czerwoności bryłę stali do olbrzymiej prasy, któ-

ra obsługuje ośmiu ludzi. Kierownik załogi, stoi przy prasie, obserwując pilnie, jak stal dostaje się do prasy.

Jest to wysoki, jasnowłosy, młodzieniec, który bezustannie wykonuje jakieś ruchy głową: są to znaki, wskazujące kierunek ludziom z załogi, którzy lokują stal pod młotami mechanicznymi.

Każdy „kował”, jak mi powiedziano, ma swoje własne znaki. Muszą to być ludzie doskonale wykwalifikowani, gdyż jeden niewłaściwy ruch głową może zniszczyć całą armatę przed jej powstaniem.

Obróbka lufy ze stali jest bardzo skomplikowana. Kładzie się ją na osiem godzin do elektrycznego pieca o głębokości 30 stóp. Zanurza się ją w oliwę, następnie świdruje, ustawia, sztancuje, gwintuje...

Zczasem lufa przyjmuje swój właściwy kształt.

Montaż lufy i podwozia trwa stosunkowo krótko, zaś wykonanie pozostałych części, jak obręczy i mechanizmu wewnętrznego wymaga długich tygodni.

Każda część tego mechanizmu musi być wykonana bardzo precyzyjnie. Najmniejszy błąd może wyrzucić całą załogę, obsługującą armatę, w powietrze. Próby, próby, próby... Jest to wprawdzie „masowa produkcja”, ale na inną skalę.

Po pięciu godzinach dotarłem do gotowych dział. Ich śmiertelne ramiona skierowane są ku niebu — smukłe lodygi stalowe, które można nastawić dowolnie pod każdym kątem.

A na spodzie umieszczony jest magiczny mechanizm, który wyrzuca pocisk na wysokość 30.000 stóp w powietrze...

Kiedy opuszczam fabrykę, mam wrażenie, jakgdybym przyjrzał się bliżej potędze W. Brytanii... („Daily Mail”).

Grynszpan badany przez trzech psich atrów

Paryż, 17 listopada.

Trzech psychiatrów paryskich podjęło badanie stanu umysłowego Grynszpana.

Nagroda pokojowa Nobla przyznana a. m. retowi nansenowskiemu

Oslo, 17 listopada.

(PAT) Nagroda pokojowa im. Nobla na rok 1938 została przyznana komite-towi nansenowskiemu pomocy uchodź-com.

OLEJEK OLIVKOWY jest nie zastąpiony

dla zdobycia pięknej cery

Jeżeli wyłącznie mydło Palmolive zostało wybrane dla delikatnej skóry Pięciopalców... z tak znakomitymi wynikami... Pani również powinna skorzystać z dobrodziejstw tego mydła!

Czyż nie jest ono wyrabiane na oleju oliwkowym? A przecież natura nie stworzyła nic lepszego, aniżeli olejek oliwkowy dla udelikatnienia, wzmocnienia i upiększenia skóry. A więc, nie zwlekaj! Wypróbuj Palmolive.

Przy zakupie żądaj wyraźnie mydła Palmolive. Strzeż się naśladowców!

SHAMPOO PALMOLIVE PIELEGNUJE WŁOSY JAK MYDŁO PALMOLIVE CERE

Dalsza fala protestów w Ameryce i Anglii

Oświadczenie arcybiskupa Canterbury. — Wiece antyniemieckie w 64 miastach Ameryki. — Angielski minister obrony narodowej potępił pogromy w Niemczech

Nowy Jork, 17 listopada.

Burzliwy ruch protestacyjny w Stanach Zjednoczonych przeciwko brutalnemu traktowaniu Żydów niemieckich w dalszym ciągu skupia na sobie uwagę całej opinii publicznej.

Szczególnie wybitny udział w akcji protestacyjnej biorą organizacje religijne, w pierwszym rzędzie katolickie. Zjednoczenie organizacji i związków katolickich w Stanach Zjednoczonych zapowiedziało masowe

ZGRUCMADZENIA PROTESTACYJNE W CAŁYM KRAJU.

Wczoraj i dziś odbyły się takie zgromadzenia w Nowym Jorku, Chicago, Detroit i innych miastach. Wszędzie występują najbardziej wybitne osobistości życia katolickiego w Ameryce, potępiając jednomyślnie bestialskie traktowanie Żydów w Rzeszy Niemieckiej.

Także kongregacje i związki metodystyczne organizują we wszystkich stanach zgromadzenia protestacyjne. Naczelny komitet zjednoczenia metodystycznego ogłosił utrzymanie w bardzo ostrym tonie oświadczenie protestacyjne przeciwko barbarzyństwu nazistowskiemu.

We wszystkich większych miastach Stanów Zjednoczonych odbywają się także liczne wiece protestacyjne, organizowane przez Federation of Labour.

American Jewish Congress zapowiedział

URZĄDZENIE WIECÓW PROTESTACYJNYCH W 64 MIASTACH.

Na wszystkich zebraniach amerykańska opinia publiczna daje wyraz powszechnemu potępleniu akcji nazistowskiej, zmierzającej do zgładzenia pół-milionowego skupienia żydowskiego w Rzeszy.

London, 17 listopada.

Były podsekretarz stanu w Foreign Office lord Cranborne, który ustąpił wraz z ministrem Edenem w kwietniu r. b., ogłosił w dzisiejszym „Daily Telegraph” list otwarty, w którym potępia pogromy Żydów i prześladowania w Niemczech. Czyny te — pisze Cranborne — są

ZAPRZECZENIEM PODSTAWOWYCH ZASAD NASZEJ CYWILIZACJI.

Cranborne sędzi, że Wielka Brytania nie odmówi konkretnej swej pomocy ofiarom tego teroru i apeluje w tym kierunku do rządu angielskiego, zaznaczając, że kolonie angielskie mogą w dużym stopniu przyczynić się do rozwiązania problemu uchodźców.

London, 17 listopada.

Rada municypalna dzielnicy londyńskiej Paddington uchwaliła rezolucję protestacyjną przeciwko brutalnym prześladowaniom Żydów w Niemczech. Na znak protestu przeciw prześladowaniom rada uchwaliła nie odnajmować w przyszłości municypalnego Portchester-Hallu na zebrania lokalnej grupy niemieckich narodowych socjalistów. Trzy zebrania tej grupy, które zostały już za-

powiedziane i na które udzielono już hallu, mogą się odbyć tylko pod warunkiem spełnienia następujących warunków: udostępnienia zebrani dla przedstawicieli prasy, zaniechania śpiewania pieśni antybrytyjskich i antyżydowskich, w tym Horst-Wessel-Lied, i nie dopuszczenia do udziału w zebraniach osób w mundurach partyjnych.

London, 17 listopada.

Na posiedzeniu inauguracyjnym jesiennej sesji synodu kościoła anglikańskiego (Church Assembly) arcybiskup

Bo kot towarów niemieckich proklamowano w Ameryce

Waszyngton, 17 listopada.

Kongres Żydów amerykańskich i żydowskie związki robotnicze zapowiadają tydzień bojkotu niemieckich towarów od 27 listopada do 4 grudnia br.

Równocześnie organizacje katolic-

z Canterbury w uroczystym przemówieniu oświadczył m. inn.:

„Zanośmy modły do Pana Boga z powodu zwałceń Jego woli, popełnianych w takich wydarzeniach, jak nie-szczęścia padające na lud Hiszpanii, okrutna i trwająca jeszcze rzeź w Chinach oraz świeżo wznowione i dzięki prześladowania Żydów w Niemczech”.

London, 17 listopada.

Przemawiając wczoraj wieczorem na zebraniu publicznym w Winchester,

minister koordynacji obrony narodowej sir Thomas Inskip poruszył sprawę bestialskich prześladowań Żydów w Niemczech i zaznaczył, iż „trudno uwierzyć, aby naród niemiecki aprobował takie barbarzyństwa”. Zdaniem ministra, dziejąc się obecnie w Niemczech rzeczy w stosunku do ludności żydowskiej są dalszym dowodem konieczności nowej polityki angielskiej, która zwiększyć powinna siłę Anglii, gdyż Żydzi cierpią tak srodze tylko dlatego, że są słabi i bezbronni. Imperium Brytyjskie jest dość duże, aby znalazło się w nim miejsce dla nieszczęśliwych i nekanych Żydów. Minister wierzy, że także inne kraje przyczynią się do niesienia pomocy prześladowanym.

Ottawa, 17 listopada.

Premier rządu federalnego Kanady, Mackenzie King, udaje się, być może jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego, do Waszyngtonu gdzie będzie przyjęty na konferencji przez prezydenta Roosevelta dla

OMÓWIENIA SPRAWY UCHODźCÓW ŻYDOWSKICH.

Rozmowy prezydenta Roosevelta z premierem Kanady dotyczyć mają spraw, wchodzących w zakres nie skonkretyzowanej jeszcze współpracy Wielkiej Brytanii ze Stanami Zjednoczonymi w przedmiocie rozwiązania zagadnienia uchodźców.

Żydzi niemieccy nie opuszczają mieszkań w obawie przed nowymi pogromami

Berlin, 17 listopada.

Uroczystości, związane z pogrzebem v. Ratha, wywołały panikę wśród ludności żydowskiej w Berlinie i na prowincji. Żydzi niemieccy spodziewają się świeżych represji antyżydowskich i nowych masowych aresztowań i rewizji. Wielu Żydów opuściło swe mieszkania,

szukając czasowego schronienia gdziekolwiek to jest możliwe. Większość Żydów jest jednak tak zrezygnowana, że nie opuszcza mieszkań w fatalistycznym przekonaniu, że i tak nie uciekną od swego losu i aresztowanie ich nie ominie.

Rumunia otrzyma pożyczkę od Anglii

Rezultat wizyty króla Karola w Londynie. — Regent Jugosławii przybywa również do Anglii

London, 17 listopada.

(PAT) Lord Halifax wydał dziś wieczorem przyjęcie na cześć króla Karola i w. wojewody Michała, na którym obecny był król Jerzy 6-ty. Przyjęcie odbyło się w sali lokarnej oFreign Office'u. Było to najwspanialsze przyjęcie, wydane w murach brytyjskiego ministerstwa od czasu koronacji obecnie panującego monarchy.

London, 17 listopada.

(PAT) Król Karol w towarzystwie w. wojewody Michała zwiedził dziś lotnisko wojskowe Oldham pod Adlershot. Król oglądał m. inn. samoloty bombardujące typu, na którym ostatnio pobito rekord światowy podczas lotu Egipt — Australia.

London, 17 listopada.

(PAT) W dobrze zazwyczaj poinformowanych kołach dyplomatycznych utrzymują, iż konkretnym rezultatem wizyty króla Karola rumuńskiego w Londynie będzie kredyt 8 milionów funtów szterlingów, udzielonych Rumunii. Kredyt ten w znacznej części, bo w wysokości blisko 3 milionów funtów, przeznaczony ma być na zakup sprzętu wojennego dla Rumunii, a zwłaszcza motorów samolotowych i innych materiałów zbrojeniowych w Anglii, przeważnie w firmie Vickers. Za blisko 1 milion funtów Rumunia zakupić ma w Anglii w wielkim truciście chemicznym Imperial Chemical Industries sztuczne nawozy. Ponadto z kredytu tego finansowana ma być budowa odpowiednich elewatorów dla zboża rumuńskiego, przeznaczonych na eksport. Wreszcie pewna niewielka suma ma być kredytem gotówkowym.

Traktat handlowy anglo-amerykański został wczoraj podpisany

Waszyngton, 17 listopada.

(PAT) Dziś po południu w obecności prezydenta Roosevelta podpisany został w Białym Domu traktat handlo-

wy anglo-amerykański. Układ obowiązuje od 1 stycznia 1939 r. na okres 3 lat i może być na 6 miesięcy przed wygaśnięciem wypowiedziany.

Grand-Kino Prawo do Szczęścia

Pocz. 4. 6. 8 i 10.

DZIS i dni następnych!

Wolna przeróbka powieści DOŁĘGI-MOSTOWICZA o. t. „OSTAT-NIA BRYGADA”.

W rol. głównych: GORCZYŃSKA, BARSZCZEWSKA, SAWAN, JUNOSZA, STĘPOWSKI, SIELAŃSKI

London, 17 listopada. (PAT) W poniedziałek oczekiwany tu jest ks. Paweł jugosłowiański, który przybywa z prywatną wizytą.

Bukareszt, 17 listopada. (PAT) Dziennik „Romania” donosi, że poselstwa angielskie i rumuńskie mają być podniesione do rzędu ambasad.

Czy Czechosłowacja wejdzie na drogę totalizmu?

Otwarcie parlamentu praskiego. — Połączenie pięciu stronnictw w jedną organizację polityczną. — Wybór prezydenta państwa odbędzie się w przyszłym tygodniu

Praga, 17 listopada.

Minister Chvalkovsky dzisiaj przybywa do Berlina, ażeby przeprowadzić rozmowy na tematy polityczne i pograniczne. Bezpośrednią przyczyną jego przyjazdu są właściwie nieporozumienia pograniczne, a zwłaszcza żądania Niemców w komisji delimitacyjnej w sprawie przydzielenia do Rzeszy 110 gmin jakie dotąd pozostawały przy Czechosłowacji. Większość ich to są gminy o większości czeskiej, ale Niemcy domagają się ich ze względów gospodarczych, komunikacyjnych lub militarnych. Domagają się także przydzielenia do Rzeszy czysto czeskiego miasta Domažlice na południu od Pilzna, w zamian za co ofiarowują dwie kopalnie węglowe na terenie północnym.

Praga, 17 listopada.

(PAT) Dziś popołudniu odbyło się pierwsze po kryzysie posiedzenie parlamentu czechosłowackiego, który jak wiadomo w okresie dni przełomowych nie był zwoływany. Funkcje parlamentu spełniał wówczas komitet polityczny stronnictw parlamentarnych.

Parlament czechosłowacki
STRACIŁ 69 POSŁÓW,

którzy dotychczas reprezentowali ludność obszarów odstąpionych państwu sąsiadnym.

Na sali posiedzeń zwracała uwagę obecność pięciu posłów narodowo-socjalistycznych, reprezentantów mniejszości niemieckiej w Czechosłowacji. Nie mniejsze zaniepokojenie budziły posłowie słowaccy, którzy zjawili się na sali w mundurach gwardii ks. Hlinki. Również ministrowie słowaccy Tiso, Durczański i Cernak wystąpili w mundurach.

Po wstępnych formalnościach zabrał głos premier gen. Syrový, który w przemówieniu swym zapowiedział, że w przyszłym tygodniu zwołane będzie posiedzenie zgromadzenia narodowego, na którym dokonany zostanie wybór prezydenta republiki. Premier gen. Syrový zapowiedział następnie, iż rząd przedstawi parlamentowi projekt ustawy o pełnomocnictwach, które pozwolą rządowi na przedsięwzięcie w wypadkach koniecznych szybkich decyzji.

Następnie premier przedstawił parlamentowi projekt

USTAWY KONSTITUCYJNEJ DOTYCZĄCEJ SŁOWACJI,

który odesłano do komisji konstytucyjnej, która rozpatrzy przedłożenie rządowe w piątek.

Projekt nowej ustawy konstytucyjnej przewiduje m. in., iż władza wykonawcza w Słowacji jest rząd słowacki, składający się z 5-ciu ministrów. Wybory do pierwszego sejmiku słowackiego odbędą się w dwa miesiące po ogłoszeniu powyższej ustawy konstytucyjnej.

Praga, 17 listopada.

(PAT) Dziś ogłoszony został manifest nowotworzącym się

PARTII JEDNOŚCI NARODOWEJ.
W skład nowotworzącego się stronnictwa wchodzi: partia agrariuszy, partia narodowo-socjalistyczna, partia żywnościowców, partia zjednoczenia narodowego, partia katolików czeskich z wszystkimi swymi organizacjami i liga narodowa. Manifest zwraca się z apelem do narodu czeskiego w sprawie powołania do życia nowego ruchu nacjonalistycznego, którego zadaniem będzie

przebudowanie państwa. Nowy ruch dąży do tego, aby wszystkie narodowe siły ześrodkować w „DEMOKRACJI AUTORYTATYWNEJ“. Ruch chce wytworzyć większość parlamentarną, która będzie współpracowała z rządem. Tym stosunkom politycznym będzie odpowiadała nowa ordynacja wyborcza.

Dla wprowadzenia w życie zapowiedzi manifestu ustanowiony będzie specjalny komitet, który przeprowadzi rozwiązanie stronnictw, wchodzących w skład nowej partii jednności.

Praga, 17 listopada.

(PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu senatu sen. Hilgenreiner oświadczył, że pozostali senatorowie klubu stronn-

ctwa sudecko-niemieckiego powzięli decyzję rozwiązania dotychczasowego klubu, a ci z senatorów, którzy złożyli ślubowanie, postanowili utworzyć klub niemieckich narodowo-socjalistycznych senatorów w republice czechosłowackiej. Przewodniczącym klubu jest sen. dr. Hilgenreiner, członkami klubu są dr. Brass, Kell i Schramel.

Premier Daladier o sytuacji Francji

Broni on energicznie planu finansowego i oświadcza, że nie będzie się liczył z opozycją

Paryż, 17 listopada.

(PAT) Doroczny bankiet w związku prasy francuskiej dał okazję do trzech doniosłych przemówień politycznych, które wygłosili prezydent republiki Lebrun, premier Daladier i minister skarbu Reynaud.

W odpowiedzi na powitanie prezesa związku wydawców p. Sounstella pierwszy zabrał głos min. Reynaud, by w obszernym przemówieniu uzasadnić główne wytyczne swego 3-letniego planu naprawy sytuacji finansowej i gospodarczej Francji.

Minister zakończył swoje przemówienie wyrażeniem przekonania, że hamulce, które napotyka jego plan na swej drodze, a z których najważniejszymi są obawy wewnętrzno-polityczne, a w szczególności obawa o niestałość rządu, zostaną przezwyteżone. Zamęt polityczny, przerywanie eksperymentu, czy

przesilenia, byłyby niebezpiecznymi zarówno dla spokoju wewnętrznego kraju, jak i dla pokoju świata.

Po min. Reynaud zabrał głos premier Daladier, który przemawiał z ogromną stanowczością i energią, a nawet, jak sam oświadczył, z brutalnością.

Premier przypominał, że jeszcze kilka tygodni temu domagano się od niego decyzji męskich i dalekoidących. Obecnie, po powzięciu tych decyzji spotyka ze wszystkich stron tylko krytykę i powątpiewania, a nawet pewne gry polityczne.

— Kpię sobie z intryg — oświadczył premier — pogardzam groźbami. Decyzję, którą powzięłem, i zadanie, które stoi przede mną, wykonam z całą stanowczością. W pracy swej będę liczył na opinie szerokiej rzeszy ludu francuskiego, który rozumie konieczność poniesienia obecnie ofiar dla zapewnie-

nia przyszłości i ofiary te przyjmuję. Wykonam swój plan, oświadczył premier, i doprowadzę do naprawy sytuacji gospodarczej. Nie będę symbolem bankructwa, tak, jak nie byłem symbolem wojny. Europa znajduje się w stanie fermentu. Nasze bezpieczeństwo — oświadczył premier — możemy opierać tylko na naszej własnej sile, PRAWEM BOWIEM, KTÓRE RZĄDZI NARODAMI EUROPY, JEST PRAWO WYSILKU.

Francja na ten wysiłek musi się zdobyć. Nie może żyć tylko na rachunek swej własnej przeszłości. Sytuacja faktyczna jest jasna. Został zaczęty i podjęty pewien eksperyment. Pierwsze dni przyniosły już poważne sukcesy. Eksperyment ten musi się udać, albowiem jego powodzenie jest niezbędne dla siły Francji, dla jej przyszłości i dla utrzymania jej ustroju wolnościowego. Przyjaźń, łącząca dziś Francję z Anglią i Ameryką, może się umocnić również tylko przez fakt, że Francja okaże zdyscyplinowanie wewnętrzne i zdolność do wysiłku. Wierzę w powodzenie naszego eksperymentu, wierzę w odbudowę Francji, bo wierzę we Francję.

Prezydent Lebrun, który zabrał głos ostatni, w przemówieniu nawołującym do wzajemnej dobrej woli i do jednomyślności, oświadczył m. in. — co zrobiło na zebranych duże wrażenie, że ze swej strony zgłasza całkowite poparcie i całkowitą solidarność z planem odbudowy, ogłoszonym przez rząd.

Hr. Wielopolska będzie zwolniona

z więzienia w Moabie w Berlinie?

Londyn, 17 listopada.

Prasa angielska donosi, że hr. Wielopolska, aresztowana 18 września r. ub. w pociągu między Warszawą a Paryżem, więziona pod zarzutem szpiegostwa ma być zwolniona na Boże Narodzenie.

Narazie o hr. Wielopolskiej bardzo mało wiadomo. Nie wie się właściwie nic poza tym, iż została ona aresztowana przez agentów Gestapo i że przez pewien czas przebywała w więzieniu w Moabie w Berlinie po skazującym wyroku.

Zajścia antyżydowskie na wyższych uczelniach

Posel Sommerstein podjął interwencję u min. oświaty

Warszawa, 17 listopada.

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego powtarzają się stale wypadki usuwania Żydów z wykładów.

W dniu dzisiejszym na wykładzie prof. Dominika, bojówkarze endecy zatakowali studentów Żydów, bijąc ich i kopiąc. Napastnicy spotkali się jednak ze stanowczym sprzeciwem studentów Żydów.

Po południu zajścia powtórzyły się na ćwiczeniach chemii, gdzie oenerowcy z zemsty za zawód jaki spotkał ich na przedpołudniowym wykładzie siłą usunęli Żydów z sali wykładowej. —

Obecny przy tym asystent nie reagował.

Decyzja o zawieszeniu w prawach akademickich 10 studentów - Żydów z wydziału humanistycznego U. J. P. — o czym wczoraj pisaliśmy — wywołała w szerokich kołach akademickich ogromne rozgoryczenie.

W związku z tym w piątek odbędzie się w Warszawie wielkie zgromadzenie protestacyjne młodzieży akademickiej.

Dowiedujemy się również, iż pos. Sommerstein podejmie interwencję w tej sprawie na terenie ministerstwa oświaty.

Starcie wojska z terrorystami

Kolonista żydowski zabity

Jerozolima, 17 listopada.

W różnych punktach kraju odbyły się dziś arabskie akty teroru i starcia między wojskami a terrorystami. Niedaleko Telawivu zabity został 30-letni kolonista Józef Fiszman.

Podczas starcia między wojskiem a terrorystami 1 żołnierz angielski został

zabity a 1 ranny. Straty Arabów są znaczne.

Na jutro Arabowie zapowiedzieli strajk komunikacyjny. Rząd palestyński zamierza udzielić 2.000 certyfikatów dla studentów różnych zakładów naukowych w Palestynie.

Jerozolima, 17 listopada.

Ulewnie deszcze i powódź odcięły kilka najdalej położonych osiedli żydowskich od reszty kraju. Tak np. niepodobna było dotrzeć do kolonii Hulda i Kfar Menachem, aby zaopatrzyć mieszkańców tych kolonii w żywność. Wysłano samolot, który zrzucił paczki żywnościowe dla kolonistów.

CASINO

Pocz. 4, 6, 8, 10.
OSTATNIE DNI!

Film, o którym mówi cała Łódź!

WIĘZIENIE BEZ KRAT

1⁰⁹
zł.

W r. gł. uroczą CORINNE LUCHAIRE — W ostatnim okresie wyświetlania.
CENY ZNACZNIE ZNIŻONE na wszystkie seanse od

JUŻ
W NASTĘPNYM
PROGRAMIE

KINA

„EUROPA“

Dorothy Lamour
Ray Milland

Miłość
w DZUNGLI

Z dziejów Łodzi

Dnia 18 listopada 1914 roku nagle i niespodziewanie około godziny 7-ej rano spadł na miasto deszcz granatów i szrapneli niemieckich: to artylerja niemiecka zbliżających się od strony północnej (Łowicz — Łęczyca) armji Wilhelma II-go, zaczęła gwałtownie ostrzeliwać spokojne miasto, prawdopodobnie w celu wywołania paniki. Specjalnie ucierpiały ulice Zgierska, Aleksandrowska i okoliczne, Przejazd (w końcu), Przedzalniana, Rokicińska i okoliczne, wreszcie linia kolejowa Łódź-Fabryczna i okolica. Jednego tylko ranka zginęło na ulicach miasta 19 osób, rannych było 76, wybuchło kilka pożarów. Około godz. 5-ej po poł. dnia tego kilka pocisków padło także na gazownię miejską, grożąc katastrofalnymi wybuchami całego miasta. Był to początek największej na ziemiach polskich operacji wojennej między wojskami rosyjskimi i niemieckimi, zwanej w dziejach wojny europejskiej wielką bitwą łódzką, która pochłonęła około 50 tysięcy ofiar w zabitych i około 100 tysięcy rannych.

Charakterystycznym jest, że wśród dowódców rosyjskich przeważali Niemcy z pochodzenia z oślawionymi generalami von Rennenkampff i von Scheidemann na czele.

Listopad	Dziś	Odonia P.	
	Jutro	Elżbiety Kr. Wł.	
18	Wschód słońca	7.00	
	Zachód słońca	15.43	
	Wschód księżyca	3.14	
	Zachód księżyca	14.17	
	Długość dnia	8.67	
Piątek	Ubyło dnia	8.05	

Odnaczeni łodzianie

Monitor Polski z dnia 16-go listopada r. b. (Nr. 262) podaje dalszą listę odznaczonych łodzian:

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI otrzymali: red. Marian Nusbaum-Oftaszewski oraz red. Franciszek Probst.

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI otrzymali następujący dziennikarze: pp. Wacław Wagner (PAT), Benedykt Stefański, Eugeniusz Kronman i Klaudiusz Lityński.

Złote Krzyże Zasługi poza tym otrzymali: Pplk. audytor dr. Jacency Rączek, mjr. audytor dr. Alojzy Smoła oraz Srebrny Krzyż Zasługi kpt. audytor dr. Arnold Tarczewski.

Krótkie wiadomości

UROCZYSTE SADZENIE DRZEWEK na ulicach miasta z okazji dwudziestej rocznicy odzyskania Niepodległości, zorganizował wydział plantacji. Sadzenie drzewek powierzono działu szkolnej. Kilkaset dzieci zatrudniono przy tej miłej uroczystości w 4-ch punktach miasta.

SPECJALNA SERIA KART POCZTOWYCH ukazała się w obiegu z okazji dwudziestej rocznicy Niepodległości. Karty te zaopatrzone zostały w znaczki z serji historycznej z podobiznami króla Kazimierza Jagiellończyka i bohaterów narodowych. Karty 9 różnych wartości przeznaczone są zarówno do obrotu wewnętrznego jak i zewnętrznego.

WEJŚCIA DO PARKU IM. STASZICA od strony ul. Narutowicza i Cegielnianej oświetlone zostały specjalnymi lampami-kandelabrami. Poza tym oświetlono 5 lampami jedną stronę tunelu, łączącego ulice Tramwajową i Wysoką. Po ukończeniu robót, oświetlona zostanie również druga strona tunelu.

KONTROLE SANITARNA SKLEPÓW z artykułami pierwszej potrzeby przeprowadziły w ciągu dnia wczorajszego miejskie władze zdrowotne. Lustracja wykazała, że w handlu znajduje się masło lichej jakości, bez żadnych wartości odżywczych, sprzedawane jako pełnowartościowe. Zakwestjonowane masło przesłano do zakładu badania żywności.

Zawzięta walka o mandaty

cechować będzie rozpoczynając się kampanię wyborczą do rady miejskiej.—Przywileje mniejszych ugrupowań

Mimo, iż akcja wyborcza do rady miejskiej jeszcze się nie rozpoczęła, zainteresowanie zbliżającymi się wyborami jest dość duże. Wpływa na to z jednej strony duża ilość komitetów wyborczych, która staje do rozgrywek oraz zmienione przepisy ordynacji wyborczej, które mogą przy ostatecznym ustalaniu wyniku wyborów dać liczne niespodzianki.

Pokrótko już donosiliśmy o pewnych przywilejach, które ordynacja wyborcza daje małym grupom na niekorzyść

grup dużych. Dotychczas bowiem dzielono mandaty według liczby głosów, które padły na poszczególne listy, a następnie przyznawało się mandaty tym kandydatom, którzy kolejno uzyskali największe ilości głosów na danej liście. Obecnie na tym się nie skończy. I jeśli nprz. jakaś lista zdobędzie 5 mandatów, a druga pozostanie bez mandatu, to w wypadku gdy kandydat na tej drugiej liście uzyska więcej głosów, od ostatniego kandydata, któremu przypada mandat z pierwszej listy — ordynacja po-

leca zabrać mandat temu ostatniemu i przydzielić go kandydatowi z rywalizującej listy.

W ten sposób staje się oczywistym, że z rozgrywki wyborczej nie mogą wyjść, jak w roku 1936 tylko dwie skrajne grupy. Pomiedzy nimi znajdują się także liczne grupy centrowe.

Drugim ciekawym szczegółem jest, że podczas gdy dawniej jedynym partnernem w rozgrywce wyborczej na prawicy było Stronnictwo Narodowe, dziś ma ono bardzo poważnych konkurentów — Narodowo-Radykalny Front „Falanga”, oraz Stronnictwo Pracy. Spotęguje to niewątpliwie napęcenie akcji.

Z komitetów centrowych, stających do wyborów wymienić należy przede wszystkim OZN, dalej Zjednoczony Świat Pracy, Chrześcijański Komitet wyborczy oraz Unię związków zawodowych pracowników umysłowych, która po raz pierwszy, zachęcona sukcesem wyborów sejmowych, staje samodzielnie do wyborów samorządowych.

Walka, jaka rozpocznie się już za kilka dni, będzie niewątpliwie bardzo ciekawa i emocjonująca. (s)

Przeciw podwyżce komornego

Delegacja lokatorów jedzie do p. premiera Składkowskiego

Jak już donosiliśmy, związek lokatorów podjął akcję o utrzymanie komornego w dotychczasowej wysokości. — Akcja ta jest tym bardziej aktualna, że z dniem 31 grudnia wygasa termin rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o niższe komornego i co kwartał następować będzie podwyżka w wysokości 2 i pół proc.

Ponieważ czas jest krótki, organiza-

cje lokatorskie postanowiły wysłać do Warszawy, do p. premiera Sławoj-Składkowskiego specjalną delegację, która prosić będzie o przygotowanie odpowiedniego projektu ustawy na sesję nowego sejmiku. Niezależnie od tego przeprowadzone będą konferencje z nowymi posłami, aby z ich strony uzyskać jak najdalej idące poparcie dla postulatów milionowych rzesz lokatorskich. (i)

75. rocznica powstania 1863 roku

będzie obchodzona szczególnie uroczyste w Brzezinach.—Odsłonięcie i poświęcenie pomników. — Oczekiwany jest przyjazd p. premiera

Jak się dowiadujemy, w nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Brzezinach wielkie uroczystości z okazji odsłonięcia i poświęcenia pomników powstańców 1863 roku, w związku z zbliżającą się 75 rocznicą powstania styczniowego. Na uroczystość tę zapowiedział swe przybycie p. premier gen. Sławoj-Składkowski oraz liczni przedstawiciele władz państwowych.

Powiat brzeziński był w roku 1863 terenem licznych walk bohaterskich od-

działów powstańczych. Z ważniejszych walk kroniki notują: 23 lutego 1863 roku pod Dobrą, 9 lipca pod Rogowem, 10 lipca pod Rogowem i Kołacinem, 12 lipca pod Tomaszowem Mazowieckim, 28 lipca pod Kołacinem, 1 września pod Tomaszowem Mazowieckim, 4 września pod Wołą Cyrusową, 4 września pod Strykowem, 25 września pod Galkowem i Skoszewami i 26 września pod Ryszewami i na grobli Dobieszeków.

W walkach pod Wołą Cyrusową

brało udział przeszło 1200 powstańców. W bitwie tej poległ: dowódca kompanii kosynierów kpt. Ganier (Francuz), porucznicy Hahn, Janicki, Zalewski i Drewnowski oraz kilkudziesięciu powstańców, w tej liczbie bohaterski chłop Piotr Rygajka, który z kosą w ręku dotarł do moskiewskich armat, wycinając obsługę w pień.

Pomniki zostaną odsłonięte w Kołacinku i w Cyrusowej Woli. Aby nadać tej uroczystości jeszcze bardziej podniosły charakter komitet obchoń 75 rocznicy powstania styczniowego wszedł w porozumienie z komitetem Funduszu Obrony Narodowej i łącznie z odsłonięciem pomników odbędzie się tego dnia wręczenie armii sprzętu wojennego zakupionego z ofiar społeczeństwa brzezińskiego.

Uroczystości odbędą się częściowo w Kołacinku, częściowo w Woli Cyrusowej. W Kołacinku, po przeglądzie kompanii honorowych Związku Strzeleckiego i Związku Rezerwistów odbędzie się nabożeństwo, odprawione przez J. E. ks. biskupa dr. Tomczaka oraz poświęcenie pomnika. W Woli Cyrusowej po odsłonięciu pomnika nastąpi wręczenie sprzętu wojennego przedstawicielowi armii oraz defilada. (i)

ARTRETYZM REUMATYZM

to jedna z plag ludzkości!

NALEŻY JUŻ PIERWSZE BÓLE I RWANIA W NOGACH I RĘKACH TRAKTOWAĆ POWAŻNIE I ZACZAĆ STOSOWAĆ

KLEROL-MAŚĆ I PŁYN

do kąpieli PRZECIW REUMATYZMOWI I ARTRETYZMOWI

KLEROL — MAŚĆ WSYSKA SIĘ CAŁKOWICIE W PORY SKÓRNE NIE BRUDZI NIE PLAMI

Dzięki rozpuszczalności Klerolu w wodzie stosować go można do kąpieli

KLEROL DO NABYCIA W APTEKACH I SKŁADACH APT.

W kłótni zabił dwie osoby

Sprawca sam zgłosił się do policji i złożył meldunek

We wsi Chamentów, pod Szadkiem, dokonane zostało omal nie podwójne za bójstwo.

Tiem podwójnej zbrodni były spory o pieniądze.

Franciszek Ciesielski winien był od dawna małżonkom Piotrowskim, zamieszkałym w sąsiedztwie, 1500 złotych których nie zwracał.

Piotrowscy, niezamożni rolnicy, wystąpili przeciwko Ciesielskiemu na drogę sądową, uzyskali zabezpieczenie na jego cegielni i na tym tle między stronami toczyły się stałe i ostre spory.

Onegdaj, gdy Ciesielski przejeżdżał na rowerze — spotkał się z Piotrow-

skimi, wiodącymi krowę na targ.

Piotrowska poczęła właścicielowi cegielni wymyślać, wreszcie uderzyła go różgą, którą poganiała krowę.

Ciesielski, nie panując nad sobą, dobył broni i strzelił z odległości kilku kroków do obojga małżonków, po czym szybko odjechał.

Ranny w głowę Piotrowski zmarł wkrótce. Jego żona — w stanie nie rokującym nadziei — została przewieziona do szpitala.

Sprawca zbiegł do posterunku policji, gdzie złożył pełne zeznanie i został zatrzymany. (i)

EUROPA

Pocz. 4, 6, 8, 10. OSTATNIE DNI!

Milionowy film w cudownych naturalnych kolorach

Indie mówią...

Realizacja: ALEKSANDER KORDA.

Ceny miejsc od **80 gr.**

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: Sadowska-Dancerowa, Zgierska 63, W. Groszkowski, 11-go Listopada 15, T. Karlin, Piłsudskiego 54, R. Rembelski, Andrzeja 28, J. Chądzyńska, Piotrkowska 165, E. Miller, Piotrkowska 46, G. Antoniewicz, Pabianicka 56, J. Unieszowski, Dąbrowska 24a.

Pełna tabela wygranych

1-go dnia ciągnięcia II-iej klasy 43 Loterii Państwowej (TABELA NEURZĘDOWA - BEZ GWARANCJI).

CIĄNIENIE I-sze:

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. — 46837.

5.000 zł. — 52515, 131311.
2.000 zł. — 11227, 51036, 58128.
1.000 zł. — 16209, 77096, 111143, 134919.

500 zł. — 31400, 34736, 44000, 48364, 138235.

250 zł. — 3667, 20632, 44735, 52294, 74360, 81651, 82426, 89471, 91440, 92837, 119074, 119151, 121741, 122765, 123516, 128308, 132658, 132828, 139876, 149880.

PO 62,50, Z LITERA s PO 125 ZŁ.

27 102s 226 329 405s 67 744 1019s 208 91 396s 584 2012s 76 201 573 722 3126s 29 335s 582 725 914 4039s 494 653 77s 905 5056 182 46 74s 395s 53 81 492 684s 715 6100s 559 7237s 452 866 71s 997s 8032 138s 287 830 477 636 712 68 9119 66 83 257 322 36 82 406 603 775 85

10146 56 240 55s 429s 672s 740 76 11264 310s 45s 502 78s 12588s 796s 899 13128 779 943 14056 132s 86s 411s 58 89s 794 15299 315 541 63s 81s 681 920 51s 16130 474s 508s 673 894 923 17099 155 66 209 393s 524s 634 880s 18012s 408 551 654s 874 19032 243 44 253 98 510 627s 804 32

20024 307 653s 21382 512s 38 74s 738 812s 947s 22124s 377 428 543s 23294 564s 65 858 24119 360 573 882s 25168 236 349 77s 512s 80 665s 66 759s 834 962 26020s 189 203 75 386 459s 500 739s 895s 27376s 436 93s 517 28193 227 337s 689 895 976s 29179s 214s 15 73s 330 801 901 56

30019 242s 66 442 617s 18s 33 70 851s 74 31037 291s 489 502s 694s 716 858s 934s 90 32058s 141s 371 78 455s 97 537 60 669 75 99s 734s 930s 33099 126 251 58s 501 667 736 652s 34151s 75s 425 637s 985s 35419 30 809 974 36160 78 364 423s 604s 836s 37365 436s 80 637s 96s 8 38005 120s 426s 91s 644 709s 43s 57 869 976 39371 480 807s 18

40116 46 51 259 422 605s 41 41140 370s 575s 773 870 90 981 42114s 82 281 87 304 630s 43108s 35s 89 261 91s 430 58 96 603s 778s 852s 58s 44120s 256 405 61 72s 97 581 909 45025 111 39 71 427 46 92 587 625 713 831 46189 226s 312 14s 48s 90 832s 901s 46 50 47023 27 75s 157 264 488 650 65 74 702s 81 98s 626s 98s 48076s 134s 38 804s 49006 170 88s 433 77 707 936

50293s 391 478 733 961 51060s 164 611s 41s 52005s 180 259 353 417 512 617 859s 53061 139 212 87s 351s 89 424 512 861s 54080s 298s 688s 816 947s 55216 399s 494 601s 95 56023 214 706 19s 87s 883 57211 324 401 560 706s 58011 336s 402 504 19 608 73s 829 59024 71 387 487s 550 63 647 81 740s

60095 257 555 628 61 885s 930 43 61002s 287 357 67s 403 22 53 67 554 616s 48 50s 785s 819 62591 63110s 572 64079s 226 429 605s 65078 471s 599 827s 66132 43s 67391s 810 68004s 69076 391s 684 89s 891

70333s 85 54 766 71026 32 57 104s 423s 561s 72001 140 72 81s 257s 70 743 846 951 73086 215s 98s 594 436 74031 592s 522 76033s 734s 903s 76015 83s 759s 77099 106 256 543 897s 78015s 79 421 82s 48 733s 987s 79202s 71 308 649 61 776 882s 942s

80216 503 21s 94 745 944 81173 219s 426 574s 767 82155s 761s 876s 83107 66 297 462 94s 521 614 723s 84428s 660s 890 85087 98 168 71s 462s 86090 91 197 283 396 436 510s 632 777 83s 87716s 76s 80 88338 88s 487 640s 861 89313s 688s 950

90264s 323s 632 86s 91056 103s 50s 308s 448 531 799s 854s 92141s 382s 575 647 929 41 79s 91s 93294 382 597 757 899s 917 94202s 9 318 95254 386s 406 19 77 96253 656 908 97133s 466 98496 541 78 756 99551 59s 662 93 707 849 972

100021s 84 586 93 731 89s 877 80 101161 65s 586s 610 862 74s 102045 300 632s 802 977s 103110s 256 82s 353 537s 73s 104587 618s 788 105091s 329 66 581 624s 939 106047 220 588 107448s 75 576 656 79 552 88s 938 108216s 527 700 109107s 231s 516 652 88 738s 78 959s

110058s 233s 111177s 260 71 384 568 811 95 112039 71s 108 585 113288s 114120s 786s 974s 115308s 30 65s 435s 835s 116004 144 729s 874s 940 117242 623 83s 840 903s 86s 118140s 91 338 94 412s 53 119189 94s 231 347 527 821s 927s 28s

120043s 78 113 278 483s 561 686 702s 121145 421 507 755 821 902 122060 278 638s 42 809 917 78 123157 494 591s 124046 141 376 601s 723s 61 894s 946 125215 62 500s 594s 922s 126815 68s 127040 92s 453 789s 816 934s 128056s 411 745 827 940 129109 500 516 37s 74s 718s 67

130298s 936 131167 206 725s 995 132306 487 543 663 831 913 133220 521 616s 883s 134318s 457 520 715 95 871 135007s 234 95s 604 926s 83 137556 95 709 138095 433 795 837 991 139175 601 49 64 806

140126s 330 405 8 18 54s 951 141085 249 303 737s 905 142219 616 143150 178s 374s 607 796s 144176 303 486 619 145005 594 927 71s 146074s 558 777s 847 51s 964 147087 255s 468s 517s 844 148004s 397s 895 922s 149388s 97 427s 783 845s 55

150191 151133s 67 231 304 60 415 85 520 605 49 842 997 152174s 258 91s 153009 541 611s 914 25 154020 573 182s 869 914 155139 690s 947 56s 156194s 322 86 651 157021s 362 535 711 17s 53s 73s 81s 158095 349s 518 37s 69s 653s 700s 159198s 388 93

CIĄNIENIE DRUGIE.

PO 62,50, z literą s Po 125 ZŁ.

148s 877s 1329 41 6542 694 990 2128 512 626 774s 843s 942s 3098 113 326s 736 803 4129 297 364 922. 5023s 79s 249 384 437 733s 43s 81 977 6162 500s 21 49s 926 35 7188 398s 594s 610 870 8054s 173s 699 783s 9600s 8 755 807.

10145s 816s 52s 11467 818 48 63 12290s 436s 70 95s 518s 93 645 13021s 39s 72 255s 629 708s 912 36 14035s 124 219 498 559 846s 15263s 311 481s 655 782s 87 838s 16035 208 780 868s C17000 40 102s 400 578 667 871s 968 18047 627 19004s 73 122 273 432 41s 617s 43 717 821.

20453s 931s 21025 34 142 568 682s 95s 22075s 706s 39 23022s 104s 53 234 969 24401s 97 503 57 804s 25205 94 447 66 572 883 26355 461 647s 803s 50 27231 95 321s 431 646 715 16 28313 453s 871 29005s 56 136 403s.

30071 134s 63 376s 535 58 841 31091s 132s 204 381 407 92 611s 787s 88s 913s 32192 228 57 530s 681s 771s 80 804s 91s 912 34 33041 103 89 599s 640 725 41 834 89 34084s 502s 34 701 808s 34 35143s 340s 489 598 840s 36143s 790 900s 99

WYGRANE 2 KL.

zł. 10.000

zł. 5.000

padły wczoraj u

WOLANOWA

37029 31s 124 34s 56 637s 853. 38067s 268 549 632s 79 722s 968 88 39268 642s 706s.

40065 126 45 444s 630 894s 41139 248 470 555 609s 766s 42003 19s 440 548s 604 812 43161 267 302s 618 704s 56s 64s 44260 73 326 514 20 50 677s 800 45109s 95 274 317 670 708 94s 883 46099s 388s 786 825 47096 120 375s 417 88 95 745 866 901s 48026 107 14s 237 334 446s 564 713 16 839 901 49182 261 357s.

50082 329s 419s 546 659 740 837s 39 56s 58s 80s. 51495 514 693s 834 52134s 228 495 507 728 889s 948s 6 4s 53014 166s 303 733s 36s 957 98 54050 60 77s 580s 651 70s 737s 75 818s 62 55049 439 59 503 706 40 869s 56323 424s 507 40 710s 48 883 57027 240 388 52 432 50s 628 745 956 97 58408 46 626s 739 928s 48s 59013 179s 209s 50 313 33s 61s 453s 582s 715.

60076s 138s 360 413s 6124s 373s 465 589 654 906 62396s 847 923 63664 938s 64319 50 78s 499s 553 880s 65056 126 51s 260 494 531 980s 66060 157s 267 94 334 675s 756s 884s 902 67058s 433 620 725 69s 887 936s 68061s 385 493 945s 75s 69035s 501 12 40 74 631 33 728s.

70151s 53s 70s 327s 89 71157s 258s 691 722 72073s 91 110 364 812s 26 66s 73155s 316 48s 573s 692s 74164 222 336 503 637s 75564 92s 614 90 703 76239s 54 327s 51 719s 75 819s 934 38s 70s 7729s 878s 956 78069 195s 475s 544 59s 948s 79398s 821s.

80018 105s 8 98s 578 611s 895 975 81040 82 171 215s 322 82412 34 89 605s 83442s 660 831s 44 84128s 202 304s 57 546s 85062 304 507s 772s 837s 930 86092 261 491 510s 656s 811 87390s 541 69s 637 789 835 88207 29 457s 89164 241 565s 814s.

90058 183 498 652 724 91442s 591s 11s 698 716s 92335s 465s 84s 943 95s 93112 88 99s 238s

427 527 42 66s 915 31 94274s 663 79 745 820 84s 95002 84s 475 581 786 872 78 96097 101s 234s 41s 316s 36s 568 608 97540 682 967 72 98006 281 99 313 79s 533s 637s 923 321 55 99035 302s 511s 99s 624 758.

100018 113 254 43 313 468s 604 88 967 101004 24 60s 97 748 102004 82 84s 202 23 496 574 606 16 922 103312s 424 43s 80 634 875 104002s 159s 263 641 105595 792 839 106725 801 84s 930s 107443s 760 814 908s 19 108471 516s 81 816s 915 30 109096 345 63 551s 66 644 46 709s 52 809

110026 77 211 530 659s 809 111063s 128s 522 621 738 112211 891 926s 113085s 305 9s 40 91s 625s 114301s 32 651 833 115145s 237 303 941s 88 116210s 571 668 870s 117443s 87 516 959 118203s 13 391s 464s 701 810 119083s 814s 760 939

120341 651 72s 769 72 976 121348 440 554 691 710 909 122136s 356s 429 60s 95s 506s 678 829s 938s 123492s 574s 632s 712 983s 124035 47 210 516 732 125166s 219s 461 588 627 956 126030s 508s 709s 90 127166s 346 521 128003s 253s 635 801 50 952 129043 87s 238 67 419 39 80 501 12 665s 840s 944

250 zł. — 1065 3668 7473 9278 14020 14035 14445 14802 18671 22439 24230 26781 30736 41736 41818 46283 47689 48768 52062 56119 61988 66136 67712 67294 68747 69337 70429 74752 81209 84237 85969 86606 92587 94598 96858 99340 100100 101549 103480 104135 110098 125624 126823 128786 130256 139923 141658.

PO 62,50, Z LITERA s PO 125 ZŁ.

126 362 775 1341s 2027 116 221 37s 301s 526s 606s 15s 741s 83s 8022 60 114 69s 254 558 4049s 345s 61 542 682 5029 97 383s 6144 248s 318 422 637s 842s 7168s 792 984 8041 636 492 515 9012s 54s 144s 72 78s 248s 422 676 826 75s 964

10211 29 522s 95 798 917s 11055s 56 162s 525 64 640s 52s 97 892s 12035 65s 68s 112 20s 324 462s 77s 867 984 13011 773 82 800s 953 14024 94s 566s 618 90s 710s 986 15306 411 66s 637s 897s 906 63 16051 337s 441 61 768 800 976s 17031 408 633 38 86s 1820164 65 71 447s 644 89s 92s 721 904s 19025s 106s 312 16 22 429 48 551s 855s 942

20006 18s 47 157 203 312 87s 496 537 742s 835s 21069 128s 76 215 332 89s 424 762 817s 941s 22014s 58 241 448 588 822s 52s 65 926s 60 23473 520 674 710s 4s 804s 24090 197 216s 452 547 25146s 206s 501s 69 95s 640 923 26006 7 176s 254 300 470s 651 85 864s 27067s 569 86s 916s 28059s 94 221s 426 50 549 667s 71s 814s 33 947 29120 72 339s 417 21 592 625 67s

30013 231 404 20 92 945s 31098 168 316 98 419s 820 32099 126 262 415 501 757 33079s 932 607s 911 89 34218s 724 29s 58 35441s 697 36114s 290 435 592s 825 37013 26 141s 434 551 623s 862 38105s 52s 325 818 39055s 62s 195s 444 681 40040 163 204 7 38 363 476s 77 99 664 89 821s 44s 57s 62 988 41012s 206 322 28 39s 785 98 974 42831s 952 43173s 247s 684 725 67s 825s 63s 44195 630 93 798 939s 45011 67 133s 398 500 702s 14s 88 46137s 41s 93s 233 333 430s 76s 559 769 884s 974s 47111s 60 440s 80 795 846 48032 139 213 32s 81 319 88 412s 96 547 910 39 49262s 77s 83s 345s 511 86 92 631 98s 736.

50191 238s 61 78 466 981 87 51084 142 81s 309s 561 610 813s 73s 52059 236 83 483 565 862s 53090 112 264 66 310 66s 415 874s 999s 54034s 43 245s 467 706s 89s 55021s 261 510s 52 74s 797 886s 56011s 447s 79 85s 709s 804s 91 962 57187 204 370s 468 607 827 37s 58267 395s 675s 708 12s 59123s 83 226 65s 383s 506s 621s 93s 814s 47s 49

60146 218s 341s 82 446s 500 667 751 859 61046 222 32s 323s 400s 814s 868s 89 904 62050s 91 123 265 643 711 21 857 91 963 63921 33s 64153 267 353 848 57 65025 62 6630 31 711 65 864 66047s 401 512 742 67192 228s 52s 94 479 556 795 68028 157 94s 230 726s 924 69009 151s 332s 68 86 583 687 841 51s

71019 343 69s 427s 516s 812 92s 427s 516s 812 92s 9

Atak samolotów nieprzyjacielskich

może wywołać panikę tylko wśród ludności nieświadomionej i niezorganizowanej. Należy zawczasu przygotować się do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej

Jak w szeregu miast również i na terenie Łodzi przygotowujemy samoobronę p-lotniczą.

Samoobrona ludności miasta polega przede wszystkim na uświadomieniu społeczeństwa, przez co unikamy paniki. Tylko zorganizowane grupy ludności pod odpowiednim kierownictwem i przewidziane urządzenia o. p. l. dadzą pewność zmniejszenia do minimum skutków napadu lotniczego.

Zorganizowanie samoobrony wymaga pewnych przygotowań w okresie pokoju. To też nie wolno odkładać ich na ostatnią chwilę, gdy będzie już na nie za późno.

Lotnictwo nieprzyjacielskie, poruszające się z olbrzymią szybkością, zdolne do dłuższych lotów z ładunkiem znacznej ilości bomb, może dotrzeć do każdego zakątka kraju i zbombardować go. Lotnictwo to może pracować dniami i nocą, dzięki udoskonalonym przyrządom nawigacyjnym, pozwalającym na tak zwane loty „na ślepo“.

Mroki nocy są przyjacielem lotnictwa, gdy tymczasem dla ludności cywilnej napady nocne kryją w sobie szczególnie groźne niebezpieczeństwo, a to ze względu na trudności prowadzenia akcji ratowniczej w ciemnościach, oraz z uwagi na łatwiej udzielające się w tych warunkach uczucia lęku i grozy. Użycie lotnictwa stwarza dla napadającego dogodny moment zaskoczenia, tym groźniejszy dla przeciwnika, że nie będzie uprzedzony niemożliwym dziś wypowiedzeniem wojny.

Właściwym rozpoczęciem działań wojennych może być nalot samolotów bombardujących.

Dopiero po zestawieniu tych wszystkich faktów uzmysłowimy sobie działania napadów lotniczych.

Wobec takiego stanu rzeczy, jak zaznaczyliśmy, odkładanie spraw przygotowania obrony p-lotniczej do chwili zaistnienia niebezpieczeństwa byłoby wielkim błędem.

Przygotowanie i wyszkolenie ogółu ludności ma bardzo doniosłe znaczenie, to też społeczeństwo powinno chętnie poddać się zarządzeniom miejscowych organów o. p. l.

Zarządzenia te rozklejone w domach i zakładach przemysłowych, dostępne dla każdego obywatela mają swoją moc obowiązującą. Nie stosujący się do zarządzeń tych, narażają siebie i swoich najbliższych na duże niebezpieczeństwo, a jednocześnie utrudniają akcję organom o. p. l.

Okres „Pogotowia o. p. l.“ rozpoczyna się z chwilą wydania zarządzeń władz i trwa aż do odwołania. W tym okresie mogą nastąpić ataki lotnictwa nieprzyjacielskiego. Każdorazowy nalot będzie sygnalizowany za pomocą specjalnych sygnałów alarmowych, narzucanych przez syreny fabryczne, przez radio, gongi i dzwony.

W poszczególnych domach ludność będzie uprzedzana również w pewnych wypadkach przez miejscową służbę bez-

pieczeństwa. Sygnał alarmu będzie hasłem dla ludności nie biorącej udziału w akcji do wejścia, o ile są, do schronów p-gaz, lub pomieszczeń zabezpieczających.

Dla personelu wyznaczonego, jako organa wykonawcze o. p. l. — stanowi to sygnał do rozpoczęcia swych czynności.

Właściciel domu jest odpowiedzialny za przygotowanie samoobrony w swym

domu i ponosi kosztą związane z tymi przygotowaniami.

Wszystkie wiadomości związane z organizacją o. p. l. posiadają komendanci o. p. l. bloków domów, odpowiednio wyszkoleni na kursach o. p. l., do nich też winni zwracać się właściciele domów po informacje i wykonywać ich zarządzenia.

Kontakt między komendantami blo-

ków, a właścicielami domów, powinien być nawiązany niezwłocznie, aby już teraz przystąpić można było do wykonania prac przewidzianych w samoobronie.

Niestosowanie się do zarządzeń w związku z przygotowaniami o. p. l. — powoduje narażenia się na kary administracyjne, aż do pozbawienia wolności włącznie.

Kobiety w służbie wywiadów

Sprzeczne opinie o ich roli i użyteczności. — Najstawniejsze agentki z czasów wojny europejskiej. — „Fräulein Doktor“ i „Belladonna“

— Kobiety nie mogą być dobrymi szpiegami. Ich talent w tym kierunku — to wymysł żonatych mężczyzn. Tak twierdził w latach wojny światowej szef wywiadu brytyjskiego, sir Bazyli Thompson.

Ta opinia nie zawsze się sprawdzała. W służbie wywiadowczej trudno obejść się bez pomocy kobiet. Wywiad brytyjski uważał, że wywiad francuski za bardzo polega na swych agentkach, bardzo często bowiem służyły one dwóm stronom. A jednak najlepszym agentem amerykańskim była kobieta, i najlepszym szpiegiem niemieckim również była kobieta.

Zazwyczaj sądzi się, że kobieta-szpieg musi być piękna, czarująca. Tak bywa niekiedy, ale nie jest to regułą. Kobieta - szpieg może często wykonywać zadanie właśnie dlatego, że nie jest ładna, że nie jest czarująca. Ale przy tym wszystkim faktem jest, że kobieta jest szpiegiem bardzo niepewnym. Niemal wszystkie wywiady twierdzą, że największym niebezpieczeństwem ze strony kobiety - szpiega jest to, że skłonne one są do miłości, zakochują się łatwo i przeważnie w tych, których mają śledzić.

W jakim celu kobiety wstępują na służbę wywiadowczą? Przeważnie wskutek głodu przygód. Z jakich warstw społecznych się rekrutują? Dosłownie ze wszystkich. Niektóre wywiadowczynie zajmowały wysokie stanowiska społeczne. Te pracowały dla ideału. Inne — by zdobyć środki utrzymania. — Najlepsza agentka amerykańska nie by-

ła szpiegiem w wulgarnym znaczeniu tego słowa. Była to dama światowa i to właśnie dawało jej powodzenie. Kulturalna, wykształcona, mądra, straciła podczas wojny męża. I aby oszłomić się po tej stracie, wstąpiła do wywiadu. Podejmowała się najbardziej ryzykownych zadań. W Paryżu, na konferencji pokojowej, zjawiała się w charakterze dziennikarki. Zbierała informacje w sztabie amerykańskim, w sztabach innych krajów, wszędzie myszkowała, wszędzie weszła i o wszystkim donosiła do oddziału wywiadowczego, przydzielonego amerykańskiej delegacji na kongres pokojowy.

Przedostała się ona do Berlina i tam zdobyła dostęp do sfer rządowych. — W r. 1919 Olga Grawes wykryła plan zamachu stanu w Niemczech. Ocaliła wówczas republikę weimarską.

Mogłaby na tym zakończyć swe przygody i wrócić po wojnie do kraju. Ale pragnęła dalej prowadzić swą grę. Postanowiła pojechać do Rosji. Próbowano jej to wyperswadować, grożąc, że tam czeka na nią śmierć. Ale ona przekroczyła granicę. W trzy miesiące później została aresztowana i skazana na rozstrzelanie. Ale uratowano ją w ostatniej chwili.

Do sfer arystokracji należała także Ludwika de Betigny. Jedną z najlepszych agentek francuskich, oddała wielkie usługi armiom sojuszniczym. Ale padła od kuli. W Lille postawiono jej pomnik — odsłonięcia dokonał marszałek Foch.

Powszechnie znane jest nazwisko

szpiega niemieckiego — „Fräulein Doktor“. Była to czarująca kobieta. Ale równocześnie o tak silnej woli, jakiej nie spotyka się u kobiet. Poza tym trudno sobie wyobrazić kobietę, która posiadałaby tyle odwagi.

Pracowała ona przy pomocy całej armii swych agentów, których wręcz terroryzowała, w takim stopniu, że wielu z nich wołało więzienie, aniżeli dalszą służbę pod jej rozkazami. Gdy pojawiły się pierwsze czolgi, „Fräulein“ wezwała swego technicznego doradcę, proponując mu zdobycie planów budowy czolgów.

— Nonsens — oświadczył ten — czolgi nie będą miały żadnego znaczenia w tej wojnie.

Okazało się, że mylił się. Czolgi właśnie zadały cios armii niemieckiej. „Fräulein Doktor“ osobiście zastrzeliła swego doradcę technicznego, który wprowadził ją w błąd.

Doskonałym szpiegiem niemieckim była kobieta, ukrywająca się pod pseudonimem Belladonna. Przez trzy lata była ona pierwszorzędną agentką, ale później nerwy nie wytrzymały. Zaczęła płąć. Pewnego dnia wezwał ją do siebie szef wywiadu:

— Chcieliśmy pania usunąć. Ale dajemy jej ostatnią szansę. Dowiedzieliśmy się, że Amerykanie przygotowują atak w Alzacji. Jeśli pani zdobędzie plan, zatrzymamy pana na służbie. W przeciwnym razie pani wie, co ją czeka...

„Belladonna“ udała się do Szwajcarii, do Berna. Poznała wysokiego oficera amerykańskiego. I rozpoczęło się podwójne oszustwo.

Pewnego dnia oboje udali się do baru. Oficer pił bardzo dużo. I w pewnej minucie zasnął. „Belladonna“ wzywała barmana, który był z nią w kontakcie. Przy jego pomocy wyciąga oficera z kieszeni długą kopertę. I podczas gdy barman pilnuje oficera, udaje się ona na górę do swego pokoju hotelowego, otwiera kopertę, fotografuje treść rozkazu i natychmiast schodzi do baru. Koperta jest znów w kieszeni oficera. Budź go.

Oficer z przestraszona mina szuka w kieszeni. Koperta jest. Wszystko w porządku.

— Oto fotografia rozkazu — melduje Belladonna swemu zwierzchnikowi. Ale również amerykański oficer melduje swemu zwierzchnikowi:

— Wszystko w porządku. Plan udało się, nieprzyjaciel wprowadzony jest w błąd.

Rozkaz oczywiście był fałszywy. W dwie godziny potem, gdy dowiedział się o tym wywiad niemiecki, nieznaną kula zabiła Belladonnę w jej pokoju hotelowym.

Na półkach księgarskich ukazała się obecnie bardzo ciekawa książka Tomasa Johnsona p. t. „Wywiad amerykański w czasie wojny“. Trzy czwarte książki poświęcone są szpiegom - kobietom.

P. T.

Jeden krem, ale właściwy!

Codziennie używanie kremów Eukutol zapewni Ci piękną i zdrową cerę

Krem piękności

Eukutol 6 Krem biologiczny (Fonikum) tłusty

Eukutol 3 MĄTOWY

Aresztowanie Szołochowa

słynnego pisarza sowieckiego, autora powieści „Cichy Don“ i „Zorany ugór“

Pismo prawniczych emigrantów rosyjskich w Paryżu „Wzrośnienie“ donosi: — Znakomity pisarz sowiecki, autor głośnej powieści „Cichy Don“, został aresztowany.

Jako przyczynę aresztowania pisarza, cieszącego się w Rosji wielką popularnością, wskazują fakt zajęcia przez niego negatywnego stanowiska w stosunku do zagadnień polityki kozackiej. Już w swej powieści „Zorany ugór“ autor dał wstrząsający obraz spustoszenia wsi rosyjskiej wskutek kolektywizacji. Powieść „Zorany ugór“ była, jak wia-

domo, przetłumaczona na różne języki europejskie.

W obecnej chwili książki Szołochowa znajdują się w Rosji Sowieckiej na indeksie i zostały usunięte ze wszystkich bibliotek.

Wśród dziennikarzy zagranicznych w Moskwie krąży pogłoski, że w najbliższym czasie odbędzie się proces Szołochowa przy drzwiach zamkniętych. Wraz z nim zasiądą prawdopodobnie na ławie oskarżonych również inni pisarze.

P d koła samochodu

wzrost 13-letni chłopiec

Na szosie Pabianickiej przed domem nr. 43, samochód osobowy najechał na 13-letniego Franciszka Ciesłaka (Pabianicka 56).

Chłopiec odniósł złamanie obojczyka i przedramienia. W stanie ciężkim przewieziono go do szpitala Ubezpieczalni Społecznej.

Policja zatrzymała szofera, który spowodował wypadek. Był nim Mikołaj Szadowski ze Zduńskiej Woli. Szadowskiego przekazano wydziałowi śledczemu. (gr)

PODZIĘKOWANIE.

Wracając z nad świeżej mogiły mojego najukochańszego męża

ś. † p.

Józefa Złotkowskiego

z głębi zbolełego serca dziękuję wszystkim, którzy w tych ciężkich dniach nieśli mi otuchę. W szczególności dziękuję: Wielebnemu Duchowieństwu par. św. Teresy i św. Krzyża — za słowa pociechy, J. W. PP. Wojewodzie Józefowi, Szefowi Centrali Służby Śledczej — Podinspektorowi Jakubowi, Naczelnikowi Wydziału Społeczno - Politycznego — Dr. Wronie, Prokuratorowi Sądu Okręgowego — Dr. Spólnikowi, JWP. Kapitanom D. O. K. — Budzyńskiemu, Giedronowiczowi i Krzemieniowskiemu, Komendantowi Wojewódzkiemu — Dr. Torwińskiemu, JWP. Podinspektorom Złotowskiemu, Brożyńskiemu i Petriemu, Komendantowi m. Łodzi — Podinspektorowi Elsserowi, Rodzinie Policyjnej, Przedstawicielom władz administracyjnych, samorządowych i więziennictwa, Kolegom Oficerom, urzędnikom i szeregowym oraz współpracownikom, ofiarodawcom wieńców, jak również wszystkim, którzy brali udział w tym smutnym obrzędzie.

Pograżona w nieutulonym żalu

żona

Konferencja z pracownikami umysłowymi

odbędzie się w inspektoracie pracy jutro. — Pabianice otrzymały dodatkowe kredyty na roboty sezonowe. — Zlikwidowane zatargi

Jutro odbędzie się, pod przewodnictwem okręgowego inspektora pracy inż. Wyrzykowskiego konferencja z przedstawicielami wszystkich związków zawodowych pracowników umysłowych. W związku z tym już od szeregu dni w organizacjach pracowniczych toczą się narady w sprawie postulatów, jakie mają być na tej konferencji wysunięte.

Jak się dowiadujemy, głównym tematem, jaki ma być poruszony przez pracowników umysłowych będą ciężkie warunki ich pracy. Skarżą się oni na to, że w większości wypadków w biurach panuje brud i kurz, są złe warunki oświetleniowe itd.

Poza tym pracownicy poruszyć mają sprawę układów zbiorowych w różnych dziedzinach pracy oraz sprawę zatrudnienia bezrobotnych.

W bieżącym tygodniu miały być zakończone roboty publiczne w Pabianicach, co pociągnęłoby za sobą redukcję robotników sezonowych. Ponieważ wielu z pośród robotników nie miało przypisanego okresu 26 tygodni, uprawniającego do pobierania zasiłków zimowych, związki zawodowe podjęły interwencję w Warszawie, w kierunku przyznania samorządowi pabianickiemu dalszych kredytów na zatrudnienie robotników. Zabiegi dały pozytywne rezultaty, wobec czego roboty prowadzone będą do 10 grudnia.

Wczoraj odbyło się posiedzenie zarządu głównego związku majstrów fabrycznych, na którym omawiano sprawę dalszych pertraktacji o układ zbiorowy. Postanowiono raz jeszcze wystąpić w tej sprawie delegację do ministerstwa opieki społecznej.

Na dziś zwołane zostało posiedzenie komisji fachowej dla przemysłu włókienniczego, na którym omówione będą normy obsługi maszyn w przędzalniach wełny czesankowej. Komisja ta wznawia

13 NOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW przemysłowych zatwierdził wydział przemysłowy zarządu miejskiego na rozprawie komisyjnej. Między innymi powstanie 1 formiarnia pończoch, 1 wytwórnia pończoch, 1 szlifiernia szkła, 1 wytwórnia wędlin i t. d.

142 OSOBY PRZEBYWAJĄ obecnie w miejskim domu pracy. Pensjonariusze, pozostający pod opieką zakładu, zatrudnieni są w warsztatach: szewskim, krawieckim, pantoflarskim, stolarskim i koszykarskim. Istnieje projekt powiększenia zakresu działalności domu pracy przez utworzenie szeregu nowych warsztatów.

swe prace tylko na krótki okres czasu, dla załatwienia tych jeszcze spraw, które mogą być umormowane w drodze bezpośrednich pertraktacji. Pozostałe, jak wiadomo, oddane będą pod arbitraż rządowy.

Donosiliśmy już o zatargu w zakładach przemysłowych Markusa Kohna, wywołanym przez groźbę redukcji 400 robotników. Zatarg został wczoraj zlikwidowany w ten sposób, że robotnicy,

którzy będą chcieli przenieść się z Pabianic do Łodzi będą nadal zatrudnieni, pozostali otrzymają jednorazowe odszkodowanie.

Dziś odbędzie się ostateczna konferencja w sprawie strajku w fabrykach filcowych. O ile konferencja ta nie da pozytywnego wyniku, inspektorat pracy zgłosi do ministerstwa opieki społecznej wnioszek o zarządzenie rozjemstwa przymusowego. (i)

Próba ucieczki skazanych

została udaremniona. — Echa awantury i napadu w Nowym Złotnie

Pewnej nocy odbywała się w Nowym Złotnie, tuż pod Łodzią, zabawa taneczna. Po północy, gdy już wszyscy byli mocno pijani, grupa zabawiających się wpadła na pomysł, by udać się do pobliskiego sadu, stanowiącego własność Apoloniusza Szelejki i tam narwać dla całego towarzystwa jabłek.

Właściciel sadu, zbudzony krzykami, wyszedł do ogrodu z dubeltówką, zażądał, by złodzieje owoców się wynieśli, a gdy to nie skutkowało, strzelił na postrach kilkakrotnie, kalecząc jednego z nich lekko.

Awanturnicy załadowali jabłka w worki, łup wynieśli, dobrali sobie dalszych kilku kompanów i uzbrojeni w kolki od sztachet ruszyli na Szelejkę. Gdy się ten ostatni skrył w mieszkaniu — napastnicy zdemolowali mu mieszkanie i pobili go tak dotkliwie, że pogotowie

odwiozło go w stanie ciężkim do szpitala.

Władze zarządziły dochodzenie, w rezultacie którego w stan oskarżenia po stawieni zostali Władysław, Lucjan i Marceli Kaźmierscy, Czesław Luczak, Stanisław Pokora i Tadeusz Gałazka.

Sprawa powyższa znalazła się wczoraj przed sądem grodzkim, który skazał Luczaka na rok więzienia, Lucjana Kaźmierskiego na 6 miesięcy więzienia. Pozostali oskarżeni zostali uniewinnieni.

Po ogłoszeniu wyroku kompani skazanych otoczyli eskortujących posterunkowych, próbując ułatwić oskarżonym ucieczkę.

Na sali powstało zamieszanie. Sąd zarządził przerwę, w toku której silniejszy oddział policji awanturników rozproszył, poczem skazani, już bez przeszkód, zostali odstawieni do aresztu. (i)

Kurs przysposobienia radiowego

dla przedstawicieli powiatów województwa łódzkiego

Urząd Wojewódzki w Łodzi wspólnie z Rozgłoszą Łódzka Polskiego Radia organizuje w miesiącu listopadzie kurs przysposobienia radiowego dla przedstawicieli wszystkich powiatów województwa łódzkiego.

Na kurs ten, który odbędzie się w Łodzi i trwać będzie cały tydzień, przybędzie po 2-ch przedstawicieli z każdego powiatu.

Plan kursu obejmuje między innymi ogólne zagadnienia radiowe, historię radiofonii, sprawy programowe pod kątem miasta i wsi, budowę anten i uzimienia, oraz szereg zagadnień, związanych z techniką odbiornika lampowego i kryształowego. Uczestnicy kursu zapoznają się równocześnie z kulisami radia oraz wlastnie zbudują odbiornik kryształkowy.

Po tygodniowym kursie przysposobienia radiowego uczestnicy otrzymają odpowiednie materiały oraz instrukcje dla swojej pracy w te-

renie. Według instrukcji tych absolwenci kursu będą pionierami radiofonizacji na terenie swoich powiatów specjalnie poświęcając się pracy na wsi. Ich zadaniem będzie udzielanie pomocy ludności wiejskiej przy instalowaniu odbiorników radiowych, usuwanie ewentualnych uszkodzeń w odbiornikach, organizowanie i ułatwianie ludności wiejskiej radiofonizowania wsi i mieszkań.

Absolwenci kursu otrzymają tytuł terenowych instruktorów radiowych i będą oni ściśle współpracowali z władzami państwowymi, samorządowymi, Polskim Radiem i terenowymi Komitetami Radiofonizacji Kraju.

Pierwsza kadra pionierów radiofonizacji na terenie powiatu województwa łódzkiego przyczyni się niewątpliwie do szybszego radiofonizowania naszego okręgu.

**nieście pomoc
najbiedniejszym**

TEATR POLSKI.
(Cegielniana 27)

Dziś, w piątek i w sobotę o godz. 4-ej po poł. sztuka Szaniawskiego „Most”, w reżyserii St. Wronckiego.

W niedzielę o godz. 8.30 wieczorem „Major Barbara”.

TEATR POPULARNY.

W Teatrze Popularnym dana będzie w piątek o godz. 8.15 wiecz. komedia Al. Fredry „Pan Jowialski”, w reżyserii Z. Biesiadeckiego.

TEATR DLA DZIECI „KOT W BUTACH”.
(Al. Kościuszki 57).

Jutro, w sobotę, o godz. 4.15 po poł. teatr gra piękną bajkę M. Kownackiej o szkolnych duszkach p. t. „O Zaczku-Szokolaczku i o Sowizdrzale, co jeden kochał szkołę, a ten drugi wcale” na tle pięknych dekoracji H. Wicińskiego. Muzyka J. Wesółskiego. Bilety od 25 gr. do zł. 2.20 w kasie teatru (Al. Kościuszki 57).

KONCERT SYMFONICZNY POD DYR. W. BERDIAJEWĄ W FILHARMONII.

W niedzielę, dnia 20-go b. m. o godz. 12.15 w poł. odbędzie się w sali Filharmonii poranek symfoniczny Łódzkiej Orkiestry Filharmonicznej pod dyr. znakomitego dyrygenta Waleriana Berdiajewa. W programie koncertu wykonana zostanie VI-ta Symfonia (patetyczna) i Rok 1812 (uwertura) Czajkowskiego, oraz Rapsodia Litewska, Powracające fale Karłowicza i inne. — Bilety do nabycia w Stow. „Kultur-Liga” (Zachodnia 68, tel. 191-15) oraz w dniu koncertu przy kasie Filharmonii.

OSTATNIE PRZEDSTAWIENIA „BURZY”.

Jeszcze trzy dni grana będzie sztuka W. Szekspira p. t. „Burza”: o godz. 9.15 wiecz. w sobotę i w niedzielę o godz. 4.15 po poł. i 9.15 wieczorem. — Bilety po cenach najniższych od 50 gr. do zł. 2.20.

PIĄTEK, dnia 18-go listopada 1938 r.

5.30—5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.

5.35—6.35: Miłe wspomnienia. — Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: Sluchowisko dla dzieci starszych według noweli Bolesława Prusa — „Katarynka”, oprac. Jadwiga Nadratowska. 11.25—11.57: Uwertury Rossini’ego i Mozarta (płyty).

11.57—12.03: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Muzyka jazzowa w wyk. orkiestr i solistów (płyty). 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.25: Zagadka historyczna — audycja dla młodzieży w opracowaniu Gabrieli Pauzera. 15.25—15.35: Poradnik sportowy. 15.35—16.00: Muzyka obiadowa w wykonaniu Malej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego. 16.00—16.08: Dziennik popołudniowy. 16.08—16.20: Wiadomości gospodarcze. 16.20—16.35: Rozmowa z chorymi (z Poznania). 16.35—16.50: Pieśni w wykonaniu Sergiusza Benoni’ego (z Wilna).

16.50—17.05: „Czy można kochać dziecko cudze jak własne?” — pogadanka — wygłosi Jadwiga Krawczyńska.

17.05—17.45: Utwory Griega w wyk. orkiestry smyczkowej Związku Muzyków Chrześcijan pod dyr. Tomasza Kiesewettera (z Łodzi).

17.45—18.00: Literatura przez mikrofon dla wszystkich — „Szabla na kilimie” — Stanisława Rachalewskiego.

18.00—18.20: Koncert rozrywkowy. Duet wokalny: Lucyna Worecka i Lidia Górka, Artur Wentland.

18.20—18.25: Jak spędzić święto? — poradzi Ludwik Szumlewski.

18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.

18.30—19.10: Powszechny Teatr Wyobraźni: „Wydzwonił” — sluchowisko Janusza Meissnera, opracowane według pomysłu Zofii Meissnerowej (z Krakowa).

19.10—20.35: „O zmroku” — koncert wieczorny w opracowaniu Mariana Obsta. Wykonawcy: Orkiestra Salonowa Rozgłosni Poznańskiej (zwiększona) pod dyr. Eugeniusza Raabego, Piatka Poznańska, Fr. Łukasiewicz — fortep.

20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny; — Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. — Nasz program na jutro.

21.00—21.15: Chór Polskiego Radia pod dyr. Stanisława Nawrota.

21.15—22.30: Koncert symfoniczny w wyk. Ork. Filharmonii Warszawskiej w udz. Roberta Soetensa (krytyce). Transmisja z Filharm. Warszawskiej.

22.30—22.45: Wiedza i książka: „Dzieło zbiorowe uczonych polskich i uczonych Wschodu — odczyt wygłosi Jan Kuczawa.

22.45—22.55: Muzyka (płyty).

22.55—23.00: Wiadomości bieżące.

23.00—23.05: Ostatni wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.00—SOFIA: „Norma” opera Belliniego.

19.30—RANO ROMANIA: „Wolny strzelec” — opera W. G. —

20.00—BEROLIN JETER: „Bal maskowy” — opera Verdiego (fr. z Teatru).

20.00—RYGA: Koncert uroczysty z ok. święta Niepodległości.

20.00—DROITWICH: „Swing music”.

20.10—LIPSK: Koncert Schubertowski.

20.10—MONACHIUM: Koncert symfoniczny.

20.15—FRANKFURT: Koncert symfoniczny.

20.45—DROITWICH: „Pamięci Ravela” — koncert wieczorny.

BAWI,
WZRUSZA,
WYCHOWUJE.

Teatr dla dzieci
„KOT W BUTACH”
(Al. Kościuszki 57)

bałka „O Zaczku-Szkolaczku”
w sobotę o 4.15 i niedzielę o 12-tej i 4.15
po poł.

Kronika szachowa

**Sensacyjne niespodzianki
na turnieju arcymistrzów**

Amsterdam, 17 listopada.
W międzynarodowym turnieju szachowym 8-miu najznakomitszych mistrzów światowych, dogrywano wczoraj wieczorem partie niedokończone w poprzednich rundach. Sensacją było zwycięstwo Fina z mistrzem świata dr. Alechinem oraz porażka Fina z Keresem. Poza tym b. mistrz świata dr. Euwe przegrał z mistrzem Stanów Zjednoczonych Rzeszewskim. Keres wygrał z Rzeszewskim, Rzeszewski zaś wygrał jeszcze z Flohrem. Partie dr. Alechin — Keres, Rzeszewski — Capablanca i Flohr — Botwinnik zakończyły się na remis.

Stan turnieju po 7-miu rundach — Fine (USA) — 5,5 pkt., Keres (Estonia) — 5 pkt., Capablanca (Kuba) — 3,5 pkt., dr. Alechin (Francja) i Botwinnik (Z. S. R. R.) po 3 (4) pkt., Rzeszewski (USA) — 3 pkt., oraz dr. Euwe (Holandia) i Flohr (Czechosłowacja) po 2 pkt.

Dziś w Utrechcie rozegrana zostanie 8-ma runda turnieju.

Zycie powiatu łódzkiego

Zbiórka na F.O.N.

Spółceństwo powiatu łódzkiego już niejednokrotnie składało dowody swego dużego patriotyzmu i zrozumienia dla potrzeb Państwa, nie szczędząc hojnych ofiar na obronność Państwa.

To też Fundusz Obrony Narodowej stale zasilany jest przez ludność powiatu łódzkiego ofiarami w gotówce lub w postaci sprzętu wojakowego.

Udział w akcji tej biorą wszystkie warstwy społeczeństwa, zarówno przemysłowcy, rolnicy, kupcy, właściciele nieruchomości, pracownicy umysłowi, jak i robotnicy oraz dziatwa szkolna.

W roku bieżącym wpłacono na F.O.N. z powiatu łódzkiego w gotówce 30.000 zł.

Nadto ufundowano i wręczono armii sprzęt wojskowy w następujących miejscowościach:

W Rudzie Pabianickiej — c. karabin maszynowy — jako dar ludności, karabiny ręczne i maski — jako dar młodzieży szkolnej;

w Andrzejowie — ludność ofiarowała c. karabin maszynowy, a dziatwa szkolna karabiny ręczne i maski;

w Radogoszczu — jako dar mieszkańców — c. karabin maszynowy;

w Kochanówce — sprzęt sanitarny; Przemysławiec, Adolf Horak, z Rudy Pabianickiej ufundował samolot sanitarny.

W niedzielę, dnia 20-go listopada r. b. w Wiskitnie odbędzie się uroczystość wręczenia armii c. karabinu maszynowego, karabinów ręcznych i masek.

Związek Przemysłu Włókienniczego w Zgierzu funduje 2 c. karabiny maszynowe, które wręczone będą armii w grudniu r. b.

Dalsza akcja zbiórkowa na F.O.N. trwa i stwardzić należy, że ofiarność społeczeństwa w dalszym ciągu potęguje się.

Niechaj każdy obywatel powiatu łódzkiego zasili F.O.N., gdyż tego wymaga siła, obronność, wielkość i potęga państwa.

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ul. Głowackiego Nr. 22, podciął sobie gardło ostrą brzytwą 34-letni Emil Prajs, robotnik fabryczny. Desperata w stanie ciężkim przewieziono do szpitala. Powodem rozpaczliwego kroku Prajsa były niesnaski rodzinne.

Na ulicy Towarowej najechany został przez wóz 10-letni Zygmunt Borowski (Wołowa Nr. 11). Chłopiec doznał złamania obu nóg. Pogotowie przewiezło go do szpitala.

W mieszkaniu własnym przy ulicy Polskiej Nr. 34 uległ zatruciu mięsem 29-letni Bolesław i 30-letnia Jadwiga małż. Skorupscy oraz ich syn 7-letni Jan.

Lekarz pogotowia przewiózł poszkodowanych do szpitala.

W klatce schodowej przy ulicy Łąnowskiej Nr. 5 upadła lokatorka tego domu 43-letnia Janina Chojnacka tak nieszczęśliwie, iż odniosła złamanie przedramienia. Poszkodowana umieszczona w szpitalu.

Wczoraj o godz. 8.40 rano wybuchł pożar w sklepie F. Grossman przy ulicy Narutowicza Nr. 3. Okazało się, że od rozpalonego pieca zajęła się podłoga. Szósty pluton straży pożarnej ugasił. Straty nieznaczące.

W bramie domu przy ulicy Wólczńskiej Nr. 232 znaleziono podrzucone dziecko płci żeńskiej w wieku 4 tygodnie. Niemowlę przesłano do miejskiego domu wychowawczego. Za matką wszczęto poszukiwania.

Fabryki samochodów kojarzą małżeństwa

Jak przemysłowcy amerykańscy szukają zbytu dla swej produkcji.— Sam dyrektor wpadł we własne sidła

Na gładkich lśniących jak zwierciadło szosach amerykańskich są powszednim zjawiskiem młode eleganckie kobiety, prowadzące nowiuteńkie, błyszczące samochody najnowszych marek.

Zwłaszcza w sobotnie popołudnia oraz w niedzielę można spotkać takie samotne automobilistki, wyjeżdżające na t. zw. week-end...

Człowiek, nieobznajmiony bliżej z warunkami, jest przekonany, że ma przed sobą „conajmniej” milionerkę, lub córkę milionera... Szykownie ubrana kobieta w eleganckim aucie wywiera wrażenie, jakby była... osławioną „jedynaczką króla szmalcu”...

Nie jeden mężczyzna posiadający własne auto, marzy o tym, aby za-

wrzeć z elegancką automobilistką znajomość... Niejednemu też udaje się nawiązać „kontakt”...

Znajomość, zawarta na szosie, prowadzi też — jak to w życiu bywa — wcale nierzadko do ołtarza...

Ale tylko niedoświadczeni „wpadają” w ten sposób — doświadczeni wiedzą, co myśląc o zjawisku pięknej kobiety w nowiuteńkim aucie...

Tylko że „doświadczonych” jest niewiele, a niedoświadczonych — większość... Więc też „business” prosperuje ku zadowoleniu pięknych automobilistek jak też — fabryk automobilowych...

Bo oto jak się przedstawia sprawa, a raczej — jej kulisy:

Fabryki automobilowe w Ameryce — w pogoni za coraz nowszymi i skutecznymi sposobami reklamowania się i wynajdywania sposobów zbytu dla swej produkcji — mają się takich sposobów: każdej dobrze się prezentującej i potrafiącej się elegancko ubrać młodej kobiecie dają do dyspozycji na nieokreślony termin — choćby na cały rok nawet — nowe eleganckie auto. Całkiem darmo... Mało tego: udzielają jej nawet kursów jazdy samochodowej i wybiegają licencje szoferską...

Może ona jeździć o każdej porze dnia i nocy — elegancki samochód czeka na nią zawsze... Jedynym warunkiem jaki związany jest z tą „dotacją” jest zakaz jazdy w męskim towarzystwie... Bowiem wówczas automobilistka nie mogłaby przecież zwrócić znajomości i — wydać się za żonę. A jeśli nie wyda się za żonę — fabryka nie sprzeda samochodu...

Gdy natomiast szykowna automobilistka „złapie” męża — wówczas ten zapłaci za samochód. Po ślubie nie pozostanie mu nic innego, jak uiszczyć rachunek...

Dopiero po ślubie bowiem dowiaduje się młody człowiek, który dał się wziąć „na lep” pięknej kierowczyni i szykownej maszyny, że rzekoma „jedynaczka króla szmalcu” jest w rzeczywistości... sprzedawczynią w domu towarowym lub maszynistką w pierwszym lepszym biurze lub banku...

Zarabia skromnie, ale potrafi elegancko się ubierać, co w Ameryce nie jest ani trudne ani kosztowne. Elegancka limuzyna, używana „bezinteresownie” przez fabrykę, spełnia rolę wabika i w ten sposób zadowolone są obie strony: zarówno elegancka Amerykanka, jak też fabryka aut. Pierwsza złapała męża — druga sprzedała auto.

Business is business...

Zdobywanie męża przy pomocy aut rozpowszechniło się i pomysłowi fabrykanci zwiększyli znacznie swe obroty. Jedna osiąga cel już po pierwszych kilku tygodniach — druga jeździ miesiącami, a w końcu jednak każda, prędzej czy później, wydaje się w ten sposób za żonę.

Czy młodzi małżonkowie, złapani na auto, są bardzo zachwyceni, gdy po ślubie dowiadują się, że młoda małżonka wniosła w posagu jedynie... obowiązek spłacenia rat samochodowych — to już inna sprawa... Nierzadko dochodzi na tym tle nawet do rozwodu, ale — mniejsza o to... Tak czy owak: interes idzie...

Na tle powyższego „interesu” samochodowo - matrymonialnego” wydarzył się niedawno w Nowym Jorku nawet zabawny incydent, o którym szeroko rozpisali się dzienniki amerykańskie. Pewien generalny dyrektor wielkich zakładów automobilowych... sam wpadł we własne sidła.

Poznał on ubiegłego lata, na plaży w Atlantic City, pięknej miejscowości kąpielowej na wybrzeżu Atlantyku, urodziwą młodą lady i zakochał się w niej na zabój.

Romans zakończył się ślubem, a potem dopiero dowiedział się pan dyrektor, że jego młoda małżonka należała do kategorii owych kandydatek do stanu małżeńskiego, które poszukują męża przy pomocy eleganckiej maszyny... Była „klijentką” jego zakładów automobilowych...

Wówczas jednak postąpił dyrektor jak prawdziwy amerykański „businessmen”: zaczął opowiadać swemu otoczeniu, że właściwie... eleganckie auto zwróciło dopiero uwagę jego na przyszłą żonę, że napewno nie zauważyłby jej wcale, gdyby nie szklony samochód...

Opowieść o tym, jak sam generalny dyrektor fabryki automobilów wpadł we własne sidła, dostała się na łamy prasy i w ten sposób dyrektor zakładów automobilowych zyskał „wspaniałą” reklamę...

Zbliża się dzień premiery

pierwszego długometrażowego filmu WALTERA DISNEYA p. t.

„KRÓLEWNA SNIEŻKA”

„Królewna śnieżka” — to całkowita rewolucja w kinematografii — dzieło sztuki, które wykracza po za ramy zwykłego filmu i które nie może być porównywane nawet z najlepszymi filmami.

„Królewna śnieżka” — to rzecz nowa, całkiem oryginalna, rewolucyjna w sensie pomysłu i wykonania.

Walt Disney stworzył film z treścią, pełną momentów dramatycznych, emocjonujących, pełną humoru, posługując

się całą plejadą gwiazd... dwuwymiarowych. Ujrzymy więc film pełnometrażowy z ciekawą akcją wykonany przez aktorów „rysunkowych”, którzy grają, mówią, tańczą i śpiewają, jak wybitne gwiazdy ekranu.

„Królewna śnieżka” jest rewelacją treści, barwy, gry i muzyki! Gigantyczne to dzieło pochłonęło 2 lata pracy kilkuset artystów malarzy i techników, a kosztowało przeszło 2 miliony dolarów.

Odważny, śmiały i genialny czyn artystyczny Waltera Disneya otwiera nową epokę w dziejach kinematografii. „Królewna śnieżka” jest datą przełomową i historyczną w dziejach Filmii.

W 1895 — Lumiere i Edison wynaleźli kino, w 1923 — powstał pierwszy film dźwiękowy, w 1938 — Walt Disney zrealizował „Królewnę śnieżkę”.

Najwspanialszym zwycięstwem Disneya jest, że przekroczył on granicę ludzkiej fantazji i spełnił to, co wydawało się niemożliwością.

Po wspaniałych, niewiarygodnych triumfach na całym świecie, „Królewna śnieżka” ukaże się już wkrótce w Łodzi, na ekranie kina „Casino”.

Więści SPORTOWE

Zgon twórcy popularnego systemu gimnastycznego

Kopenhaga, 17 listopada.
W czwartek rano zmarł w Kopenhagdzie Jens Peter Mueller, twórca popularnego systemu gimnastycznego, jaki obiegł w wielu językach cały świat pod nazwą „Mój system”.

Zmarły liczył 72 lata.

Urban z Ruchu skazany na 1 i pół roku więzienia

Poznań, 17 listopada

Ewald Urban b. piłkarz ligowego Ruchu i wielokrotny reprezentant Polski, który w październiku 1936 roku uciekł do Niemiec, został w końcu października br. wydany do granic Rzeszy.

Urban, który nie odbył powinności wojskowej, stanął w dniu dzisiejszym przed Sądem Wojskowym w Poznaniu, oskarżony o dezercję. Sąd wojskowy skazał go na półtora roku więzienia.

Rozprawie przewodniczył mjr. Mirzyński, prezes Polskiego Związku Bokserskiego.

Kto zdobędzie

trzeci puchar redakcji „Republiki”

Jak już donosiliśmy, rozegrany zostanie w nadchodzącą niedzielę w Warszawie tradycyjny mecz piłkarski Łódź — Warszawa o puchar redakcji „Republiki”.

Międzyokręgowo spotkanie Łodzi z Warszawą o nagrodę wędrowną „Republiki” posiada

dają już bardzo bogatą tradycję. Rozpoczęły się one w roku 1929. Pierwsza nagroda „Republiki” — olbrzymi srebrny puchar — zdobyta została przez Warszawę po trzech kolejnych zwycięstwach. Wydawnictwo „Republiki” ofiarowało więc drugą nagrodę, ale i ta zdobyta została przez okręg warszawski.

Po rocznej przerwie redakcja „Republiki” ofiarowała, trzecią nagrodę, o którą rozpoczęły się walki w roku ubiegłym. W pierwszym spotkaniu rozegranym w listopadzie roku ubiegłego w Łodzi, poszczęśliwił się Łódź, która wygrała mecz 4:1, zatrzymując kryształowy puchar na przeciąg jednego roku. Jeśli w nadchodzącą niedzielę uda się Łodzi pokonać wybrańców stolicy wówczas okręg łódzki będzie miał duże szanse na zdobycie nagrody na własność, bowiem trzeci mecz rozegrany zostanie w Łodzi.

Okręg warszawski, zdając sobie sprawę z ważności niedzielnego meczu wystawił b. silną drużynę, opartą na szkieletcie ligowej Polonii. Czy reprezentacja łódzka, znana ze swej wielkiej ambicji, pokona jedenastkę stołeczną, trudno przewidzieć, niemniej jednak spodziewać się należy, że mecz niedzielny, który rozegrany zostanie na boisku Polonii o godz. 12-ej przed poł., prowadzony będzie z wielką ambicją z obu stron.

Hokeiści i lekkoatleci

„Makabi” trenują na sali

Pod okiem wykwalifikowanego instruktora P.Z.H.L.-u przygotowują się hokeiści Makabi do nadchodzącego sezonu. Duże rozmiary sali, na jakiej odbywają się treningi, umożliwiają obok ćwiczeń czysto kondycyjnych trenowanie także techniki prowadzenia krążka, strzelania i t. d.

Lekkoatleci Makabi po krótkiej przerwie międzysezonowej wznowiają w tym tygodniu swoją działalność na sali klubowej przy ulicy Traugutta Nr. 1, gdzie w piątki o godzinie 20.30 pod kierunkiem instruktora specjalisty odbywać się będzie zaprawa dla pań i panów. Zapisy obu sekcji przyjmuje i informacji udziela sekretariat Klubu, Al. Kościuszki Nr. 21, czynny codziennie w godzinach 10—14 i 18—22.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 18 listopada 1938 r.

Księgowanie faktur

Zagadnienie księgowania faktur stało się dla obrotu gospodarczego coraz bardziej kłopotliwe. Jak wiadomo — ministerstwo skarbu stało na stanowisku, że faktura winna ulec księgowaniu w każdym przedsiębiorstwie z chwilą jej otrzymania, niezależnie od dalszych jej losów. Ankieta samorządu gospodarczego wypowiedziała się zdecydowanie przeciwko takiemu stanowisku; zostało ono jednak przez ministerstwo skarbu utrzymane.

Zgodnie z art. 54 kodeksu handlowego — ku piec rejestrów obowiązany jest prowadzić według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej taką księgowość handlową, jaka ze względu na rodzaj i rozmiar przedsiębiorstwa jest konieczna celem ujawnienia stanu majątku i interesów handlowych.

Ujawniona w toku polemiki jednomyślna opinia znawców zasad (nigdzie nie skodyfikowana) księgowości kupieckiej opowiada się zdecydowanie przeciw obowiązkom księgowania każdej faktury z chwilą jej odbioru. Z drugiej strony ta metoda nie tylko nie przyczynia się do ujawnienia „stanu majątku i interesów handlowych” przedsiębiorstwa, a przeciwnie — niejednokrotnie go zaciemnia, zmuszając do dokonywania wpisów jedynie na podstawie samego tylko formalnego wydarzenia, t. j. doręczenia faktury, mimo iż w tym lub innym przypadku księgujący już z góry powinien przypuszczać, że faktura ta w swej treści nie ostoi się.

Tak więc wymóg księgowania każdej doręczonej faktury nie znajduje oparcia w międzynarodowym artykule 54 Kodeksu.

Władze skarbowe kierują się najwidoczniej względami na ułatwienie sobie kontroli obrotów dokonywanej porównawczo u wystawcy i odbiorcy faktury. Cel ten jednak można osiągnąć prawie tak samo dobrze za pomocą ustalenia obowiązku prowadzenia pomocniczej i prowizorycznej ewidencji faktur.

Należy przecież pamiętać, że księgi prowadzone są nie tylko dla ustalenia podstaw wymiaru podatków. W równej mierze ich celem jest np. ustalenie wzajemnych prawnoprawnych rozszczeń kupców. Już dzisiaj możemy zanotować fakty, że mimo zgłaszanych we właściwym czasie przez odbiorcę towaru zarzutów co do należytej dostawy, w szczególności co do jakości towaru — sądy zasądzały pełną sumę fakturową, opierając się na tym, iż odbiorca najwidoczniej uznał ją skoro natychmiast i w całej kwocie ją zaakceptował; odbiorca zaś oczywiście, uczynił to tylko dlatego, aby nie popaść w kłopot ze stanowiskiem ministerstwa skarbu i nie narazić się na dyskwalifikację ksiąg przy wymiarze podatków.

Jur.

Zatrudnienie w wykończalniach i farbiarniach łódzkich

Stan zatrudnienia w firmach należących do Związku Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego w okresie od dnia 3 do dnia 29 października r. przedstawiał się następująco:

W 25 firmach, należących do Związku Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego zatrudnionych było 4943 robotników.

W tygodniu od dnia 10 do dnia 15 października w 25 firmach zatrudnionych było 4950 robotników.

W tygodniu od dnia 17 do dnia 22 października firmy te zatrudniały 4937 robotników, wreszcie w tygodniu od dnia 24 października do dnia 29 października 4924 robotników.

Zaznaczyć należy, że większość firm, należących do Związku Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego pracowała w miesiącu październiku 4 dni w tygodniu, część firm 6 dni w tygodniu. (h)

Podatki winny być cdi czne od dochodu

Według zasady prawnej, wypowiedzianej przez Najwyższy Trybunał Administracyjny w motywach wyroku z dnia 13 czerwca 1938 r. L. Rej. 642/37 i 1798/37, odliczeniu w myśl artykułu 10 p. 5 ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 2/1936 poz. 6) od ogólnego dochodu faktycznie poniesionych w miarodajnym okresie podatków — nie stoi na przeszkodzie fakt, iż dotyczą one poprzednich okresów gospodarczych. (h)

Ograniczenie uprawnień banków dewizowych

Nowe zarządzenie komisji dewizowej. — Tylko wnioski nie przekraczające kwoty zł. 500 mogą być załatwiane przez banki dewizowe

W dniu 16 listopada r. b. komisja dewizowa wydała nowe zarządzenie, znacznie ograniczające dotychczasowe uprawnienia banków dewizowych w sprawie przekazywania zagranicę należ

ności za sprowadzone towary i koszty uboczne. Zarządzenie to ukazało się jako II-ie uzupełnienie okólnika Nr. 5 z dnia 1 maja 1936 r.

W myśl powyższego zarządzenia o-

Konsumcja włókien sztucznych w krajach europejskich

Międzynarodowy związek bawełniany ogłasza po raz pierwszy w wydawanym biuletynie bawełnianym cyfry ilustrujące spożycie włókien sztucznych w kilku krajach, wchodzących w skład związku.

Ogłoszone dane statystyczne dotyczą pierwszej połowy 1938 roku i obejmują zarówno ilość wrzecion przetwarzających włókna sztuczne (vistra, tek-

stra itp.), jak i ilość przerobionego włókna.

Odpowiednie cyfry w kilku najważniejszych krajach przedstawiają się następująco: Anglia posiada wrzecion przetwarzających włókna sztuczne 552.967, ogólna ilość przerobionego włókna — 4.755.286 kg., Francja posiada wrzecion 47.112, ilość włókna — 636.333 kg., Niemcy przerobiły sztuczne włókna — 47.127.437 kg., Polska posiada wrzecion — 261.754, ilość przerobionego włókna — 1.473.646 kg. (kt.)

granicza się upoważnienia, udzielone oddziałom Banku Polskiego i bankom dewizowym do załatwiania wniosków o zezwolenie na uregulowanie zobowiązań, wynikających z przywozu towarów jak również zagranicznych kosztów ekspedycji, ubezpieczenia i transportu do kwoty zł. 500.

Wnioski z powyższych tytułów, opiewające na sumy wyższe, niż zł. 500, jak również wnioski w przypadkach, gdy całkowite zobowiązanie wobec zagranicznego dostawcy przekracza kwotę zł. 500, winny być od daty wydania tego zarządzenia przedstawiane do decyzji komisji dewizowej.

Opłata manipulacyjna w wysokości 1/2 proc. pro mille pobierana będzie, począwszy od dnia 18 listopada 1938 r. od wszystkich zezwoleń komisji dewizowej, przekraczających zł. 500. (w)

Czy Łódź będzie sprowadzała bawełnę z Persji?

Trudności w sfinalizowaniu transakcji kompensacyjnej polsko-perskiej

Jak już o tym donosiliśmy, naskutek rozporządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu, przyznającego firmom eksportowym dodatkowy kontyngent importowy surowców, placówki handlowe coraz więcej uwagi poświęcają obecnie sprawom eksportowym.

Między innymi starania eksporterów polskich idą w kierunku opanowania rynku perskiego, który, jakkolwiek posiada rozbudowujący się własny przemysł włókienniczy, stanowi jednak jeszcze obecnie poważny rynek zbytu.

Dotychczasowy eksport włókienniczy z Polski do Persji obejmuje wyłącznie artykuły tańsze wełniane, względnie zgrzebne. Natomiast nie udało się dotychczas uplasować na tym rynku naszych artykułów bawełnianych.

Próby uplasowania artykułów baweł-

nianych na rynku perskim podjęła ostatnio jedna z firm warszawskich eksportowo-importowych, której udziałowcami są przedsiębiorstwa państwowe. Firma ta dążyła do rozszerzenia stosunków handlowych polsko-perskich drogą eksportu artykułów polskich, między innymi artykułów bawełnianych wzamian za otrzymanie zezwolenia na przywóz bawełny perskiej do Polski.

Transakcja, o której powyżej mowa, była bliska realizacji, przy czym wymieniano już nazwiska łódzkich agentów bawełnianych, którzy mieli objąć stronę importową tej transakcji. W ostatniej jednak chwili wyłoniły się poważniejsze trudności i rozbieżności zdań co do ostatecznych warunków tej transakcji, wskutek czego termin sfinalizowania tej umowy uległ odroczeniu.

Zdaniem naszych informatorów, trudności polegały między innymi na tym, że Persowie nie zgodzili się na czystą kompensatę, lecz domagali się części nałożności w dewizach. Również sprawa gatunku i cena bawełny perskiej, która jest nisko-gatunkową i stosunkowo drogą, stanowiły poważną przeszkodę w sfinalizowaniu transakcji.

Niezależnie od poczynań firmy warszawskiej na rynku perskim, podjęte zostały starania przez niedawno założoną firmę eksportową łódzką. Firma ta otrzymała już od swojego współnika, przebywającego na terenie Persji większe zamówienie na maszyny włókiennicze oraz na wysokogatunkową przędzę bawełnianą. Warunki transakcji wywalczone przez firmę łódzką są o tyle lepsze od warunków firmy warszawskiej, że w tym wypadku Persja nie domaga się dewiz i gotowa jest przeprowadzić „czystą” kompensatę.

Jeżeli chodzi o gatunkowość bawełny perskiej, to jest ona już łódzkim odbiorcom dostatecznie znana. Z prób odpadków tej bawełny okazało się, że jest ona zbliżona bardzo do bawełny indyjskiej, przyczem jest jednak droższa od ostatniej. (h)

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 16-go listopada 1938 roku.

NOWY JORK: Loco 9.27, grudzień 8.57, styczeń 8.52, luty 8.48, marzec 8.45—46, kwiecień 8.36, maj 8.28, czerwiec 8.19, lipiec 8.11, sierpień 8.02, wrzesień 7.92, październik 7.83.

NOWY ORLEAN: Loco 8.81, grudzień 8.70, styczeń 8.64—65, marzec 8.58 (40 r.—7.96—98), maj 8.40, lipiec 8.23, październik 7.93 (39 r.—7.96).

LIVERPOOL: Loco 5.07, listopad 4.79, grudzień 4.81, styczeń 4.83, luty 4.84, marzec 4.85, kwiecień 4.85, maj 4.85, czerwiec 4.84, lipiec 4.84, sierpień 4.80, wrzesień 4.76, październik 4.73, listopad 4.74.

„Giza”: Loco 8.12, listopad 7.56, styczeń 7.72, marzec 7.66, maj 7.62.

Egiptka Sakell.: Loco 8.22.

Upper Loco 6.43, listopad 6.30, styczeń 6.31, marzec 6.33, maj 6.34, lipiec 6.35, wrzesień 6.35, październik 6.23, listopad 6.15 (39 r.).

BREMA: Gielda nieczynna.

ALEKSANDRIA Sakell.: Listopad 13.87, styczeń 14.12, marzec 14.25, maj 14.31.

„Giza”: Listopad 13.87, styczeń 13.96, marzec 14.05, maj 14.05.

Ashmouni: Grudzień 11.03, luty 11.12, kwiecień 11.16, czerwiec 11.18, październik 10.78.

Wznowienie ruchu kolejowego z Czechosłowacją

W dalszym etapie rozwoju komunikacji międzynarodowej, zahamowanej wypadkami politycznymi w Czechosłowacji, odbyła się ostatnio w Boguminie konferencja kolejowa polsko-czechosłowacko-niemiecka, mająca na celu wznowienie komunikacji pasażerskiej bezpośrednio między Polską a Czechosłowacją i Austrią drogą przez Bogumin, Morawską Ostrawę i Lundenburg.

Wszystkie wagony bezpośrednio, które kursowały do wypadków październikowych przez Zebrzydowice, Bogumin, Morawską Ostrawę do Wiednia, Rzymu, Praги i t.d. zostaną uruchomione w nocy z dn. 20-go na 21-szy b.m.

Równocześnie wejdzie w życie porozumienie polsko-niemieckie i polso-czechosłowackie co do wykonywania uprzywilejowanego osobowego ruchu tranzytowego Polska — Polska przez Annaberg i Niemcy — Niemcy przez Morawską Ostrawę — Lundenburg.

Tranzytowy uprzywilejowany ruch towarowy z Niemiec do Niemiec przez Bogumin został już podjęty od dnia 10-go b. m.

Na razie pozostaje jeszcze w zawieszeniu wznowienie komunikacji osobowej z Czechosłowacją przez Cieszyn — Czadec i z Węgrami tranzytem przez Słowację, co ma nastąpić w najbliższym czasie. (Is)

Starania o ponowne skartelizowanie

produkcji drutu i gwoździ w Polsce

Istniejący w swoim czasie polski kartel fabryk drutu i gwoździ został rozwiązany. Po przyłączeniu Zaolzia, w granicach Polski znalazła się fabryka drutu i gwoździ w Boguminie, która należy do międzynarodowego kartelu.

Jak się dowiadujemy, przedstawiciele wspomnianej fabryki znajdującej się na Śląsku Zaolzańskim, bawili w Warszawie, celem przedstawienia trudności, w jakich firma się znalazła z powodu

nieskartelizowania tej gałęzi przemysłu w Polsce.

Dodać tu należy, że ceny drutu i gwoździ, skartelizowanej fabryki w Boguminie są blisko 200 proc. droższe od naszych cen krajowych. Dzięki jednakże należeniu do międzynarodowego kartelu, fabryka ta ma możliwość lokowania znacznej ilości swojej produkcji na rynkach zagranicznych. (w)

Giełda pieniężna

Warszawa, 17 listopada. Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była mocniejsza, przy obrotach średnich. Notowano: Amsterdam 289, Bruksela 90.10, Kopenhaga 111.75, Helsingfors 11.05, Londyn 25.03, Nowy Jork 5.32, Nowy Jork - kabel 5.32.25, Oslo 125.70, Paryż 14.04, Praga 18.27, Sztokholm 129.05, Zurych 120.05. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.28.50, kanadyjskie — 5.24, floreny holenderskie 24.94, guldeny gdańskie 99.75, belgi belgijskie 89.85, korony czeskie odcinki do 100 koron 10.40, korony norweskie 125.05, duńskie 111.20, szwedzkie 128.40, liry włoskie odcinki do 100 lirów 19, marki fińskie 10.85, marki niemieckie srebrne 90.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza, przy obrotach zwiększonych. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. — 83.63, seria 92.75, II em. — 83, seria 91.50, 4 proc. dolarowa 42.50, 4 i pół proc. wewnętrzna 65.25, 4 proc. konsolidacyjna 66.50, 5 proc. konwersyjna odcinki po 100 zł. — 67.75, 5 proc. Warszawy z roku 1933 — 73—73.25, odcinki po 1.000 zł. — 73.75, 5 proc. Warszawy z r. 1936 — 72, 5 proc. Warszawy stare 77, 4 i pół proc. ziemskie 64.50.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była mocniejsza, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano. Bank Polski 132, Cukier 36, Wegiel 34.50—34.25—34.50, Lilpop 88, Modrzejów 20.50, Ostrowiec 65.25—65.50, Starachowice 43.50, Zyrardów 60.

W obrotach prywatnych: 3 proc. renta ziemiska odcinki po 5.000 zł. — 52.50—53, po 1.000 zł. — 53.50, po 500 zł. — 58—58.50, po 100 zł. — 85.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.00—41.75, poz. inwestycyjna I-sza em. 83.50—83.25, poz. inwestycyjna II-ga em. 82.75—82.50, poz. konsolidacyjna 66.50—66.00, poz. wewnętrzna 65.00—64.50, Bank Polski 131.50—131.00. Tendencja ocalała słabsza.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Wszystkie notowania bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 1719 ton.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 17 listopada.

Nazwa papieru	Dziś	Wczoraj	Przed mies.	Przed rokien
30/n Inw. I. em.	83.63	83.25	83.50	71.50
41/20/n Wewn.	65.25	65.—	65.88	56.50
50/n Konwers.	67.75	67.75	68.75	62.—
Dolarówka	42.50	41.75	42.75	39.30
41/2 L. Ziem.	64.50	64.—	63.75	57.25
50/n L. Warsz. 1933	73.25	73.25	74.—	62.25
50/n L. Łódz. 1933	—	—	65.50	57.50
Bank Polski	132.—	131.—	126.—	108.—
Lilpop	88.—	86.75	89.—	52.50
Zyrardów	60.—	60.—	60.50	56.—

Nowe ograniczenia komisji dewizowej

Warszawa, 17 listopada.

W wydanym przez siebie ostatnio rozporządzeniu, komisja dewizowa ograniczyła upoważnienie udzielone oddziałom Banku Polskiego i bankom dewizowym do załatwiania wniosków o zezwolenie na uregulowanie zobowiązań, wynikających z przywozu towarów, jak również zagranicznych kosztów ekspedycji, ubezpieczenia i transportu, do kwoty 500 złotych.

Wnioski zaś z powyższych tytułów, opiewające na sumy wyższe niż 500 złotych, muszą być przedstawiane do decyzji komisji dewizowej.

Zarządzenie o kontyngentach dla adwokatów

zostanie ogłoszone za miesiąc

Warszawa, 17 listopada.

Zapowiadane na połowę bm. ogłoszenie zarządzenia ministerstwa sprawiedliwości o kontyngentach dla nowych kandydatów do adwokatury nie nastąpiło.

W nowym numerze dziennika ministerstwa sprawiedliwości zarządzenie takie nie ukazało się, wobec tego sprawa kontyngentów adwokackich uległa znowu opóźnieniu o jeden miesiąc.

Warszawska okręgowa Rada Adwokacka otrzymała dużą ilość podań o dopuszczenie do egzaminów adwokackich. Zgłosiło się do egzaminów, które rozpoczną się w dniu 25 bm. 90 aplikantów adwokackich.

Sytuacja gospodarcza Polski

w trzecim kwartale r.b. w oświeceniach Instytutu Badania Konjunktur

Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w następujący sposób charakteryzuje sytuację gospodarczą w trzecim kwartale bieżącego roku:

W Polsce sytuacja gospodarcza kształtowała się na ogół niezależnie od wpływów zewnętrznych. Produkcja przemysłowa, po prześladowym osłabieniu w kwartale poprzednim, wykazała ponowny wzrost, osiągając poziom z pierwszego kwartału r. b. Kwartałny wskaźnik produkcji przemysłowej był o 6% wyższy niż w trzecim kwartale. W kwartale sprawozdawczym nastąpił wzrost budownictwa mieszkaniowego, co przy wysokim poziomie inwestycji publicznych wpłynęło na znaczne rozszerzenie produkcji dóbr wytwórczych. Wskaźnik produkcji dóbr wytwórczych przekroczył poziom z kwartału poprzedniego i pierwszego r. b.

Produkcja dóbr spożywczych w kwartale sprawozdawczym utrzymywała się na przeciętnym poziomie z pierwszego półrocza. Brak wyraźniejszych tendencji wzrostu w tych gałęziach wytwórczości częściowo tłumaczy się zniżkową tendencją cen, głównie we włókiennictwie, co

skłaniało raczej do ograniczenia zapasów.

Na ukształtowanie się ogólnego poziomu cen hurtowych w kwartale sprawozdawczym wpłynęła w zdecydowany sposób silna, częściowo sezonowa zniżka cen zbóż, spowodowana obfitymi urodzajami w świecie i w kraju. Pod wpływem tego zniżył się ogólny wskaźnik cen hurtowych spadł stosunkowo bardzo znacznie — z 56,8 w końcu czerwca do 55,0 w końcu września, czyli o 3,2%. W porównaniu z wrześniem roku ubiegłego poziom cen hurtowych był niższy o 8%. Ceny artykułów przemysłowych wykazywały nadal umiarkowaną tendencję zniżkową. Ogólny wskaźnik cen artykułów sprzedawanych przez rolników spadł o 10% — z 46,3 w czerwcu do 41,5 we wrześniu.

Sytuacja na rynku pieniężnym w ciągu pierwszych dwóch miesięcy kwartału sprawozdawczego kształtowała się pomyślnie. Wkłady w bankach prywatnych wykazały dalszy wzrost o 16 milionów złotych, zaś w P.K.O. i innych kasach oszczędności o 44 mln. zł. Jednocześnie w bankach państwowych wkłady zmniejszyły się o 11 mln. złotych. W rezultacie ogólny przy-

rost wkładów w ciągu lipca i sierpnia był stosunkowo dość znaczny i wyniósł 49 mln. zł. Wzrosło również lekko zapotrzebowanie na kredyty. W ten sposób przedstawiała się sytuacja na rynku pieniężnym w ciągu lipca i sierpnia. Lecz już we wrześniu pod wpływem miedzy innymi rodowych wypadków politycznych uległa ona radykalnej zmianie. Alarmy wojenne podziaływały dość silnie na wyobraźnię szerszych mas ludności, które poczęły wycofywać wkłady w kasach oszczędności. W krótkim czasie nastąpił ten przeniosł się również w pewnym stopniu i na inne kategorie wkładów, powodując ogólny odływ wkładów. W ciągu września odpłynęło z banków 134 mln. zł., z kas oszczędności 232 mln. Jednocześnie wzrosło silnie zapotrzebowanie na kredyty. Wynikało to częściowo z tendencji sezonowej, lecz głównie z klasnoty gotówkowej, jaka powstała pod wpływem ogólnych nastrojów niepewności.

Aparat kredytowy stanął więc z jednej strony w obliczu wyjątkowo ostrego odpływu wkładów, z drugiej zaś — zwiększonego zapotrzebowania na kredyty. W tej sytuacji elastyczna polityka Banku Polskiego, który dostarczał dostatecznych kredytów pod zastaw papierów procentowych i przez dyskonto weksli instytucjom finansowym, umożliwiła opanowanie przelicznych nastrojów bez poważniejszych tarć w funkcjonowaniu aparatu kredytowego. W związku z tym kredyty Banku Polskiego go podniosły się bardzo silnie — o 377 mln. złotych, a obieg pieniężny osiągnął nienotowany dotychczas poziom z górą 2 miliardy złotych. Na rynku lokacyjnym wypadki z końca września zostały przyjęte z większym spokojem, to też kursy wykazują stosunkowo niewielki spadek. W październiku dale się obserwować powrót wkładów i spłata kredytów w Banku Polskim.

Pracownicy bankowi żądają przywrócenia 13-ej pensji

Warszawa, 17 listopada.

Na terenie banków zanosi się na ostry zatarg w sprawie t. zw. 13-ej pensji.

Związek Zawodowy Pracowników Bankowych wystąpił z akcją w sprawie przywrócenia tzw. 13-ej pensji wypłacanej w okresie Świąt Bożego Narodzenia. Pensja taka była przed kryzysem wypłacana we wszystkich bankach, a następnie została skasowana.

Powołując się na poprawę sytuacji gospodarczej pracownicy bankowi żądali przywrócenia 13-ej pensji. Większość jednak dyrekcji banków żądania te odrzuciła. W związku z tym pracownicy bankowi zdecydowali zwołać na dzień 24 bm. nadzwyczajne walne zebranie. W niektórych bankach pracownicy grożą, iż posuną się w akcję swej aż do strajków.

Ministerstwo zaopatrzenia wojennego nie będzie utworzone w Anglii

Londyn, 17 listopada.

(PAT) Na wczorajszym posiedzeniu gabinetu rozpatrywane były m. in. także sprawy obrony, przy czym ostatecznie w negatywnym sensie przesądzona została sprawa utworzenia ministerstwa zaopatrzenia wojennego.

Na wniosek natomiast zajmującego się obecnie sprawami cywilnego pogotowia wojennego lorda strażnika tajnej pieczęci sir Johna Andersona, gabinet przychylnie odniósł się do wprowadzenia przymusowej rejestracji wszystkich osób na wypadek wojny.

Prymas Belgii potępia rasizm

Teoria ras niszczy podstawy prawa i moralności

Antwerpia, 17 listopada.

W dłuższym artykule zamieszczonym w piśmie kościelnym „Collectanea Mechliniensa” kardynał Van Roey, prymas Belgii omawia obszernie teorię rasową, szerzoną w Niemczech i we Włoszech, analizując szczególnie doktrynę wyższości rasy aryjskiej.

Po zreferowaniu założeń teorii rasowych książe kościoła zbliża punkt po punkcie podważalny rasologii. Kardynał dochodzi do wniosku, że teoria rasowa jest najprymitywniejszym wyrazem materializmu i niszczy najcenniejsze zasady, na których oparta jest cywilizacja ludzka. Głosiciele rasologii niszczą podstawy prawa ludzkiego i moralności. Z chwila, gdy moralność podporządkowana jest ideologii rasowej i nie ma do spełnienia innej roli niż ochrona czystości krwi i rasy — przestaje być moralnością i staje się po prostu hygie-

na rasową. Moralność wówczas staje się dla człowieka tym samym, co hodowla dla bydła. Z tego też względu teoria rasowa należy do kategorii dogmatów, których niepodobna udowodnić i do teorii najbardziej odrażających.

Komunikat Zarządu № 48 z dnia 16 listopada 1938 r.

1. Wzywa się R.T.S. „Widzew” do niezwłocznego rozliczenia się z zawodów mistrzowskich, odbytych w dniu 30 października 1938 roku z Z.K.S. „Makabi”.
  2. Karze się dyskwalifikacja do dnia 30 grudnia 1938 roku kierownika sekcji piłki nożnej Powiatowego Strzeleckiego Klubu Sportowego p. Feliksa Rogo, za niewłaściwe zachowanie się w stosunku do sędziego po zawodach R.K.S. — K.S. „Strzelec” w Konstantynowie w dniu 2 października 1938 roku.
  3. Wzywa się Rzemieślniczy Klub Sportowy do uregulowania kwoty zł. 10 na rzecz K. S. „Strzelec” — Konstantynów, tytułem odszkodowania za odmowę rozegrania zawodów mistrzowskich z K. S. „Strzelec” w dniu 20 października 1938 roku.
  4. Dla podtrzymania kondycji fizycznej zawodników, Zarząd Związku organizuje na terenie Łodzi kurs zaprawy zimowej. Ćwiczenia pod kierunkiem instruktora odbywać się będą w hali sportowej dwa razy w tygodniu w godzinach wieczorowych. Zgłoszenia zawodników na kurs kierować należy do sekretariatu Związku do dnia 30 listopada 1938 roku. Po tym terminie żadne dodatkowe zgłoszenia przyjmowane nie będą.
- Doceniając znaczenie zaprawy zimowej zarówno dla zawodników, jak i klubów, Zarząd Związku liczy na bardzo liczne obsesanie kursu przez kluby.

Dziś walne zebranie „Bar Kochby”

Dziś, w piątek, dnia 18-go listopada b. r. o godzinie 20-ej w pierwszym terminie, a o godz. 20.30 w drugim terminie odbędzie się w lokalu własnym przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 111 nadzwyczajne walne zebranie towarzystwa z następującym porządkiem dziennym: 1) sprawozdanie z dotychczasowej działalności Zarządu i wszystkich sekcji, 2) dyskusja, 3) wybory, 4) wolne wnioski.

Dział oficjalny Ł.O.Z.P.N.

Komunikat W.S.S. № 42 z dnia 17 listopada 1938 roku

- Pkt. 1. Obsada zawodów o mistrzostwo: 20/XI godz. 9, boisko K.E. P.T.C. II — UT, II p. Blak, 20/XI godz. 11 boisko K.E., P.T.C. — UT, p. Dymant, 20/XI godz. 12, boisko Ruda, R.K.S II — R. T. S. G. II, p. Józwiak, 20/XI godz. 14, boisko Ruda, R.K.S — R. T.S.G., p. Jańczyk, 20/XI godz. 11, boisko Zjednocz., Zjednocz.— Wima, p. Jancz, 20/XI godz. 14, boisko K.E., K.E. — TUR, p. Schaub, 20/XI godz. 14, boisko Zd. Wola, ZSSG — O.M.P., p. Rakowiecki, 20/XI godz. 14, boisko Sokół, Sokół — Zjednoczone, p. Kowalewski.
- Pkt. 2. Prosi się o przybycie do lokalu Ł.O. Z.P.N. w dniu 22 b. m., godz. 20-ta pp. Bire, Krachulca, Otto, Raettiga.
- Pkt. 3. Na podstawie zarządzenia WSS — PZPN z dnia 9 listopada 1938 r., odwołuje się z dniem dzisiejszym zarządzenie o odczytywaniu przed zawodami, apelu do zawodników, a wwołującego do sportowego zachowania się i gry fair.

Adw. Muszkat ponownie aresztowany

Warszawa, 17 listopada.

Sensacyjny zwrot nastąpił w dniu dzisiejszym w sprawie adw. Muszkata, który skazany został — jak wiadomo — na 2 lata więzienia za ukrywanie Alfreda Zielonego, uchylającego się od ćwiczeń wojskowych.

Jak wiadomo adw. Muszkat zwolniony został z więzienia za kaucją 20 tys. zł. W dniu dzisiejszym na posiedzeniu niejawnym sądu apelacyjnego zapadło postanowienie aresztowania adwokata Muszkata i osadzenia go w więzieniu.

Pirow w Berlinie

Berlin, 17 listopada.

(PAT) Minister obrony unii południowo-afrykańskiej Pirow przybył dziś wieczorem do Berlina.

Wyciągi konne w Warszawie Program gonitw dzisiejszych

- GONITWA PIERWSZA.**
Nagroda 1.500 zł. Dystans 1.200 m. Bez totalizatora.
- GONITWA DRUGA.**
Nagroda 1.000 zł. Dystans 1.300 m. Bravo Pań „Juno”. Tot. 20.50 zł. 10.00 zł.; Eestera „Wierzbno”. Tot. 9.50 zł.
- GONITWA TRZECIA.**
Nagroda 1.000 zł. Dystans 1.100 m. Premiera M. ks. Lubomirskiej. Tot. 11.00 zł. 6.50 zł.; Cetna „Zygmunt”. Tot. 8.00 zł.
- GONITWA CZWARTA.**
Nagroda 1.500 zł. Sprzedażna. Dystans 2.100 m. Danka J. G. Nauruza. Tot. 22.00 zł., 11.00 zł.; Mariasz B. Sulejowicza. Tot. 14.00 zł.
- GONITWA PIĄTA.**
Nagroda 1.000 zł. Dystans 1.300 m. Dżangla II J. Rościszewskiego. Tot. 22.00 zł., 7.50 zł.; Lawina M. Stokowskiej. Tot. 6.00 zł.; Baba Jaga S. Zahorskiego. Tot. 7.00 zł.
- GONITWA SZÓSTA.**
Nagroda 1.000 zł. Dystans 1.100 m. Tutto va bene Z. Babeckiej. Tot. 24.00 zł. 8.50 zł.; Amorek „Nalecz”. Tot. 11.50 zł.; Maud Pieton J. Zaniewskiego. Tot. 7.50 zł.
- GONITWA SIÓDMA.**
Nagroda 1.700 zł. Dystans 2.100 m. Elf K. Wodzińskiego. Tot. 17.00 zł. 6.00 zł.; Akcept „Krasne”. Tot. 5.50 zł. Porandello J. Boryckiego. Tot. 5.50 zł.
- GONITWA ÓSMA.**
Nagroda 2.400 zł. Handicap. Dystans 1.600 m. Lari-fari „Jordan”. Tot. 20.00 zł. 9.50 zł.; Jenissiel A. Mieczkowskiego. Tot. 23.50 zł.; Wanda F. Wężyka. Tot. 9.50 zł.
- GONITWA DZIEWIĄTA.**
Nagroda 1.200 zł. Dystans 1.100 m. Dobra II A. i S. Janaszów. Tot. 45.00 zł., 11.00 zł.; Galette W. Piatowskiej. Tot. 7.00 zł.
- GONITWA DZIESIĄTA.**
Nagroda 1.400 zł. Dystans 1.600 m. Paiva J. G. Nauruza. Tot. 42.00 zł. 16.50 zł.; Ikowia „Michałowo”. Tot. 9.50 zł.
- Następne wyciągi odbędą się w dniu jutrzejszym.

Adam Mandels
księgowy-bilansista
UDZIELA PORAD
przyjmuje pracę na godziny
koresp. polska i niem.
Zgłosz. telef. 189-73
godz. 3-4.

PROSZKI
MIGRENO-NERVOSIN
KOPCUTEK
zastosowanie
GRYPA, PRZEZIENIE
BOLE GŁOWY, ZĘBOWIŁ
LADUNIE PRZYKŁADY TYTUŁÓW W MEDYCYNICZNYCH TOMBACH.

FORVIL
TO IDEALNY PUDER

Do akt Nr. Km 2116/38/II.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 2-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Przejazd Nr. 40, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 24 listopada 1938 roku o godz. 13-ej w Chojnach Rzgowska 158 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 10 mtr.³ desek całówek oszacowanych na łączną sumę zł. 600, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 8 listopada 1938 r.
Komornik:
(-) **ANISEREWICZ.**
Sprawa W. Kowalski p-ko J. Szewcowa.

Kto zamierza swoją księgowość ulepszyć i uprościć, zechce podać mi swój adres.

zaozczędza 70 proc. pracy i czasu.

Pisze się tylko jeden raz, a otrzymuje się co dzień bilans. Wszystkie księgi odpadają, przenoszeń niema! Każdy błąd od razu jest wykazany.

Księgowość robocznym, metodą przebitkową. Zaprowadzam też inne systemy księgowości. Sporządzam bilanse. Kontroluję księgi handlowe

O. R. Pfeiffer
Łódź, Kopernika 57.
Tel. 166-83.

Do akt Nr. Km 2069/38.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 12-go St. Gasiński, zamieszkały w Łodzi, ul. Gdańska nr. 67, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 24 listopada 1938 roku o godz. 11-tej w Łodzi przy ul. Al. Kosciuszki 10, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 2790, a mianowicie: urządzenia fabrycznego — tłoczni metal., które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 3 listopada 1938 r.
Komornik:
(-) **ST. GASIŃSKI.**
Sprawa A. J. Ruziewicz p-ko Jakubowi Ihudesmanowi.

Dnia 21 b. m. rozpoczyna się
3-MIESIĘCZNY
KURS MASAŻU
LECZNICZEGO

przez Ministerstwo zatwierdzony z egzaminem i dyplomem Wojewódzkim. Zgłoszenia osobiste między 4-6
Dr. J. HANDEL, Sienkiewicza 20, tel. 141-41.

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIEWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
I ALERGICZNE
ul. Nawróc 7
Tel. 164-21
godz. przyjęć od 5-8.

LEK. DENT.
N. KACZANOWSKI
PRZYJMUJE OBECNIE
w Lecznicy „Pomoc”
ul. ZGIERSKA 56, tel. 101-29
od g. 2 do 7 w.

DR. MED.
AL. KOPCIEWSKI
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.

DOKTOR
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowot)
Nr. tel. 194-03
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6-7.30 wiecz.

Do akt Nr. Km 2188/1833/1681/1727/38
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 5-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Aleja 1-go Maja Nr. 34 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 22 listopada 1938 roku o godz. 12-tej w Łodzi, ul. Kilińskiego 24/26, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 5 sztuk towaru na pokrycie pałt i 5 sztuk towaru na ubrania lub pałta, oszacowanych na łączną sumę 1074 zł., które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 8 listopada 1938 r.
Komornik:
(-) **ST. DULKOWSKI.**

Do akt Nr. Km 2190/38.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 5-go, zamieszkały w Łodzi, ul. Aleja 1-go Maja Nr. 34 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 23 listopada 1938 roku o godz. 12-tej w Łodzi, ul. Cegielińska Nr. 17, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: lampy kwarcowej do naświetlań, oszacowan. na łączną sumę zł. 800, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 14 listopada 1938 r.
Komornik:
(-) **ST. DULKOWSKI.**

Do akt Nr. Km 573/37.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 12-go St. Gasiński, zamieszkały w Łodzi, ul. Gdańska nr. 67, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 22 listopada 1938 roku o godz. 12-tej w Łodzi przy ul. Legionów 8a, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 5.981, a mianowicie: chustek wełnianych, 3 paczek przędzy, maszyny do pisania, mebli, żyran doli, pianina, 2 dywanów, patefonu, zegarka męskiego, 24 tomów encyklopedii i kryształów, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 31 października 1938 r.
Komornik:
(-) **ST. GASIŃSKI.**
Sprawa f-my Allart Rousseau w Łodzi p-ko Aronowi Szpilce.

NIESAMOWITE PRZEŻYCIA AGENTA „SECRET-SERVICE”
w walce z asem wywiadu niemieckiego (powieść szpiegowska).
WSPOMNIENIA INSPEKTORA HELBIGA — GOŚC Z „TAMTEGO” ŚWIATA.
AT-Ō-SIS, KRÓL WEZÓW.
PAT. PATACHON I UPIORY.
NOWELE.
OPOWIADANIA.
HUMORESKI.
PRAKTYCZNE RADY DLA PAŃ DOMU.
PIERWSZA POMOC W NIESZCZESLIWYCH WYPADKACH.
STATYSTYKA.
JARMARKI.
TARYFA POCZTOWA
oto co przynosi

KALENDARZ
„Co Tydzień Powieść”
na rok 1939

JEST JUŻ W SZESZDZIE DO NABYCIA.
Cena 80 gr.

„Czystość”

przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, troterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-48.
Ceny konkurencyjne.

Do akt Nr. 2047/38.

OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 6-go Stefan Górski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Dowborczyków nr. 26, na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 23 listopada 1938 roku o godz. 11-14 w Łodzi, Piotrkowska 8, Narutowicza 22 i Nowomiejska 13 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 441+85+75 a mianowicie 2 pary firanek, 2 sztory, szafa, 2 pary firanek, kredens, stół, 1 fotel, 5 krzesel, kozetka, zegar ścienny, kredens kuchenny, półka kuchenna, obraz, lampa wisząca, szafka, biurko, maszyna do szycia, kontuar, waga stołowa i inne które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 5 listopada 1938 r.
Komornik:
(-) **STEFAN GÓRSKI.**
Sprawa Perli Kutner p-ko Berowi i Rywce Szejersonom.

Kupno i sprzedaż

GAŚNICZE I HYDRONETKI przeciwpożarowe i O. P. L. dla strychów. Ładunki. A. Wajs, Piotrkowska 79, tel. 272-63 w podwórzu.

KUPIE okazjnie piec gazowy do kapielowego. Oferty do Republiki pod „Nr. 275”.

KRAWIEDZIARKI (kantmaszyny) do blach wykonuje Zakład Mechaniki Precyzyjnej Inż. I. Goldblum i P. Machtinger, Pomorska 49, tel. 26-888.

FUTRA damskie i męskie, łapkowe, fokowe, karakulowe, liry, wydry po cenach najtańszych. Warunki najdogodniejsze, poleca H. Luft, 11-go Listopada 7, tel. 259-27. Urzędnikom rabat.

KARETE używaną kupię. Oferty pod: „Kareta” składać do Republiki.

Lokale

NOWOOTWORZONE pokoje i noclegi z wszelkimi higienicznymi wygodami. Łódź, Kilińskiego 60.

MALY pokój słoneczny z centralnym ogrzewaniem i telefonem tania do wynajęcia. Legionów 9, m. 5.

POSZUKUJE pokoju umeblowanego w okolicy Przejazd — Radwańska. Oferty sub: „Pokój” do Republiki.

OD ZARAZ w nowym domu mieszkanie 4-pokojowe ze wszelkimi wygodami do wynajęcia. P. O. W. Nr. 8, tel. 161-66.

Posady

POTRZEBNA wykwalifikowana panna do 9-miesięcznego dziecka. Oferty tylko z pierwszorzędnymi referencjami do Republiki sub: „Sumienna”.

WYSIEDLENIEC z Niemiec, były kierownik „Baru-Automat” w Berlinie i Wrocławiu, w ostatnich latach samodzielnie prowadzący restaurację, poszukuje zajęcia, możliwie natychmiast. Tel. 266-33 godz. 2-4.

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front zastać od 4-8 no pol.

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2-3.

WYSIEDLENIEC z Niemiec poszukuje lekcji języka polskiego wzamian za niemiecki. Tel. 269-35. Godz. do 11 i od 13-15.30.

KOBIETA
DBAJĄCA o zachowanie trwałej świeżości PAMIĘTA, ŻE
„FEMINAL” SŁUŻY
do codziennej osobistej higieny.
Znajduje się w sprzedaży antecznej.

KLEROL
pomoc w REUMATYZMOWI i ARTRETYZMOWI
Maść i płyn do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Matki
Zapisujcie swe niemowlęta do „Kropli Mleka”

Różne

DROBNE ogłoszenia w „Republice” są najlepszym i najtańszym środkiem zelektrycznym zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj pokaże drobne ogłoszenie do „Republiki”

LWOWIANIN poleca swoje usługi firmom i osobom prywatnym w załatwianiu wszelkich spraw na terenie Lwowa i okolicy. Dzwonić tel. 143-84.

DOMOWE obiady smaczne urozmaicone z 5 dań z drobiem 1.10 i 1.25, Piłsudskiego 74, m. 18 pop. oficyna, parter.

ARTYSTYCZNA pracownia haftów maszynowych „MODES”, Łódź, Zamienhoła 6, telefon 217-99.

DYSKRETNE trafne kojarzenie małżeństw w sferach inteligencji uskuteczniła szybko Informator, Piotrkowska 121, tel. 257-04.

FIRMA B. COLLA i S-ka Nowomiejska 7, zgubiła kwit zaliczeniowy kolejoży na zł. 241, dłużnik L. Morgenszterna, Włodzimierz-Wol.

SZYJE WYKWINTNIE BIELIZNĘ MĘSKĄ po cenach bardzo niskich. Przyjmują również wszelkie reperacje
ul. 6-go Sierpnia 76
m. 16, III p.

Fabryka napoi gazowych
dostarcza wodę sodową w balonach
Szybka obsługa
TEL. 190-48
R. FRIEDWALD
PIŁSUDSKIEGO 69.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 15-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-86. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-626.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”
w Łodzi: zł. 4.— za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajnie 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisywe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.